

ვარსკვლავები ერთმანეთს
ცაში კრძალვით კოცნიან,
რომ ვერ მოველ შენამდის,
დაგვეარკვე, გკონია?!
ახლა აღარ ვლიდინებ,
დარდს რა აღარ სცოდნია.
რომ ვერ მსტუმრობ სიხარული,
დაგვიწვი, ძეონია.
ბევრი რამ მაქვს სათქმელი,
სიტყვას არ ჭრის ბრძანება,



ჩემად მუსიკაობენ,
შენ და... ჩემი ზმანება.
ვერ გავიწყობ ვწრფელი წვა
ჭორ-გესლა აბრუნდებით,
მარწუნებდა დაგადე
განშორების ხუნდები.
მანატიე, გაქცევა,
აწი არ დალოხდები,
მე ლოდიხის სანაცვლოდ
მე შენთან დავბრუნდები. მანუხარ
კახანძიე



საზოგადოებრივი მნიშვნელობის საქართველოში გადასახლება

ქართველი ემიგრანტების საზოგადოების ხელმძღვანელი ზვიად წყნარაძე აცხადებს, რომ მის საზოგადოებაში გაწევრიანებული 1800 ქართველი ემიგრანტიდან 1200-მა საქართველო უკვე დატოვა.

წყნარაძის თქმით, ქართველი ემიგრანტები პრეზიდენტის დაბრუნებას ენდნენ და სამშობლოში დაბრუნდნენ, თუმცა ისინი მრტყუდდნენ. პირადად ჩვენ საქართველოს პრეზიდენტის დაბრუნებას ვერცხვით და საქართველოში ჩამოვედით, თუმცა სამუშაო ვერ ვიპოვეთ. დამხარების მიზნით საქართველოს პრეზიდენტს, დიასპორის სამინისტროს, პრემიერ-მინისტრს მივმართეთ, მაგრამ პასუხი არ მივიღეთ - აღინშნა წყნარაძის თქმით.

და ეს ხდება იმ ფონზე, რომელსაც ცვრობაში თავისუფლების მიღება სულ უფრო რთული ხდება. მიუხედავად ამისა, სამშობლოში მუშა და გასული პირობებში მყოფი ქართველები, მაინც ცდილობენ უცხოეთს მიაშურონ.

რაც შეეხება ქვეყნიდან ნებაყოფლობით დაბრუნების სტატისტიკას, იგი სხვადასხვა ქვეყნის შემთხვევებში ასეთია: ირლანდიიდან 2006 წელს მხოლოდ 4-5 ადამიანი დაბრუნდა საქართველოში, შარშან კი უკვე 93 ადამიანი დაბრუნდა, ეს დაბრუნებულთა რაოდენობის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია.

საზოგადოებრივი მნიშვნელობის საქართველოში დაბრუნების რაოდენობის მაჩვენებელი უფრო მაღალია საქართველოში დაბრუნების - 35 ადამიანი დაბრუნდა; ბრიტანეთიდან დაბრუნებულთა რაოდენობა 23-ია, რაც წინა წლების ანალოგიური მაჩვენებელია; ყველაზე მეტი მიგრანტი - 383 ადამიანი კი პოლონეთიდან დაბრუნდა.

ქართველების უცხოეთში წასვლის სურვილის პარალელურად, იზრდება იქიდან დაბრუნებულების რაოდენობაც. უკვე პირველი მარტიდან, როდესაც ევროკავშირთან გაბრუნებული საზოგადოებრივი მოსახლეობის დაბრუნებას დაიწყეს, არაღუგავალი ქართველების დაბრუნება უფრო მასშტაბურ სახეს მიიღებს. მანამდე კი კრიზისულ ქვეყნებს ქართველები უკვე საკუთარი ნებით ტოვებენ, თუმცა მათ გეზი საქართველოში სულაც არ აქვთ. განსაკუთრებით რთული ვითარება საბერძნეთშია. ამ ქვეყანაში არსებული ეკონომიკური კრიზისის ფონზე, ბოლო 2-3 წლის განმავლობაში ქვეყანა 50-60 ათასამდე არაღუგავალი ქართველს დატოვა. მათი ერთი ნაწილი, უკეთესი საბუნების მიზნით, ევროკავშირის სხვა ქვეყნებში გადავიდა, ნაწილი კი სამშობლოში დაბრუნდა.

ირანის პრეზიდენტი ლიბირის დემოკრატიის ფინანსდამხმარებლობას გთხოვს.

ამპლიფიკაციის ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნების ლიდერებს მოუწოდებს, მოუხმონ მოქალაქეებს, რომლებიც პროტესტის გამოსახატავად ქუჩებში გავიდნენ. „ხალხს ლეგიტიმური უფლება აქვს, გამოთქვას მოსაზრებები. უნდა შეწყვიტოს ხალხის დარბევა და მათზე განხორციელებული ძალადობები. დაუშვებელია, ქვეყნის მმართველმა თავის მოქალაქეებს ცეცხლი გაუხსნას და „სისლიანი აბაზანები“ შექმნას“, - განაცხადა ამპლიფიკაციამ, რომლის სიტყვასაც ირანული საინფორმაციო სააგენტოები ავრცელებენ.

ტუნისისა და ეგვიპტის რევოლუციების შემდეგ ანტიკორუფციული აქციების რამდენიმე ქვეყანაში ავრცელდა, მათ შორის ირანშიც. როგორც CNN თუყვება, ეს აქციები ირანის ხელისუფლებამ ძალის გამოყენებით დაშალა. რამდენიმე ოპოზიციონერი დააპატიმრა. მაგრამ ამპლიფიკაციამ სიტყვით გამოხატა აღინშნულ საკითხს თავი აარიდა.

მტკვრის მარჯვენა სანაპიროზე ნოვ შორდანიას მემორიალი გაიხსნა

მტკვრის მარჯვენა სანაპიროზე, წმ. ნიკოლოზის სახელობის ეკლესიის მოპირდაპირე სკვერში, ნოვ შორდანიას მემორიალი დღეს გახსნის ცერემონია გაიმართა. აღინშნულ ტრეიტორიას შორდანიას სახელობის სანაპირო ეწოდა. მემორიალი დაგა

გახსნეს ნოვ შორდანიას შვილიშვილმა ნიკოლ შორდანიამ, ასევე ქალაქის საკრებულოს თავმჯდომარემ ზალო სამადაშვილმა და დიასპორის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრმა პაპუნა დავითიამ. მემორიალი დღეს ლენტი ნოვ შორდანიას შვილიშვილმა ნიკოლოზ შორდანიამ გაჭრა. როგორც დღის განხილვის ცერემონიაზე პაპუნა დავითიამ განაცხადა, პირველი რესპუბლიკის მემკვიდრეობა მთელი ქართველი ხალხისთვის საამაყოა.

საქართველოს პრეზიდენტის გვარის „სიმფონიის“ სამრეზიტო მისიონა

საქართველოს პრეზიდენტის გვარი, მსოფლიოს სხვა პოპულარული პოლიტიკოსების მსგავსად, „სიმფონიის“ სერიალში მიხვდა. სერიალის 22-ე სერის მე-14 სერის მიხედვით, სააკაშვილის გვარი „აქრის ვლახურზე“ წარდგენილი ნამუშევრის სათაურში ფიგურირებს.

სერის მიხედვით, სერიაში „საკაშვილის განხილვა“ ნომინაციაში ვერ გაიმარჯვა და მას ბარტ სიმფონის „გაბრუნებულმა მამამ“ აჯობა. ამასთან, „საკაშვილის განხილვა“ სადისტრიტო მულტიფონს ერქვა, სადაც იმით დაბრუნდა ქალაქში ერთი მავი ტრეკი გაშვების ხოცავს...

მართლმადიდებელი მართლმადიდებელი მართლმადიდებელი

ქართული პოლიციის ახალი პიშნის მუსიკა ფრანგი მომღერლის ედიტ პიანის ნაკლებად ცნობილი სიმღერის მიხედვით შექმნილი აღმოჩნდა. სიმღერა პირველად კანადის ფრანკოფონიან საბავშვო ტელეარხის „აბაზონის“ ეთერში გავიდა, ტექსტის ავტორია ჟულიენ ბუკე. მუსიკის ავტორი კი მასთან ერთად დაბადდა არის. კონცერტი, სადაც ეს სიმღერა პირველად შესრულდა, 1963 წელს გაიმართა.

შს-ს ახალი ახალი მუსიკალური კლიპი, რომელსაც ბავშვები ასრულებენ, 2011 წლის დასაწყისში გამოჩნდა. კლიპს სოციალური ქსელებსა და ფორუმებზე არაერთგვაროვანი გამოხატულება მოჰყვა. თითქმის 3-წუთიანი კლიპში პატრულის, კუდ-ის, სოდ-ის, სასაზღვრო პოლიციის თანამშრომლების მოვალეობას ასკოლო ასაკის ბავშვები ასრულებენ.

სკოლებში პირველკლასელთა მიღების წესი დადგინდა

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო 2011 წლის 1 მარტიდან 15 მაისის ჩათვლით, საქართველოს საჯარო სკოლებში პირველკლასელთა რეგისტრაციას აცხადებს. აღინშნულ თემსთან დაკავშირებით, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა დიმიტრი შაშვილმა ბრიფინგი გამართა. მისი თქმით, 2011 წლიდან სრულიად იცვლება სკოლებში პირველკლასელთა მიღების წესი, პროცესი გამჭვირვალე და ყველა-სათვის ხელმისაწვდომი ხდება. პირველად საქართველოში, ყველა სკოლისთვის პირველკლასელთა განაცხადების მიღების კონკრეტული ვადები დადგინდა, არ მინდება განაცხადის მიღება დადგენილი ვადაზე, ან ვადის გასვლის შემდეგ. სამინისტროს გადაწყვეტილებით, 1 მარტიდან 15 მარტის ჩათვლით, რეგისტრაცია იწარმოებს იმ პირველკლასელთათვის, ვისი მშობლებიც ასწავლიან, ან ვისი დედამიწეულიც უკვე სწავლობს აღნიშნულ სკოლაში. ყველა სხვა პირველკლასელთათვის რეგისტრაცია 15 მარტიდან 15 მაისის ჩათვლით იწარმოებს. იმისთვის, რომ ბავშვმა 15 სექტემბერს სასკოლო პერსონალი კომპიუტერი მიიღოს, აუცილებელია, მშობელმა დროულად მიაკითხოს შერჩეულ საჯარო სკოლას და დარეგისტრირდეს არა უგვიანეს 15 მაისისა.

„ოპტიმუმი ენერჯი“ საქართველოში რამდენიმე ჯილდოს დასაჯებას

საქართველოს მთავრობასა და თურქულ კომპანია „ოპტიმუმი ენერჯის“ შორის ურთიერთობების მემორიალური ხელშეკრულება დაიდო. აღინშნული კომპანია მდინარე ფრანკონზე, არაკალზე, აბულსა და ახალქალაქში ჯამური სიმძლავრით 45 მეგვტ-ის სიმძლავრის ჰესებს ააშენებს. გარდა ამისა, საქართველოსა და თურქეთის შორის 154-კვტ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზის „ბათუმი-მურაკლი“ მშენებლობასთან დაკავშირებით სამშრომლო ხელშეკრულება დაიდო.

გიორგი თარგამაძე შსაზოგადოებრივი მართლმადიდებელი მართლმადიდებელი მართლმადიდებელი

საპარლამენტო ფრაქცია „ქრისტიან-დემოკრატები“ ერთნაირი უსაფრთხოების კონცეფციას რეგიონების ასახვას ითხოვს.

გიორგი თარგამაძე ურთიერთობებს განუცხადა, რომ დოკუმენტის იმ ნაწილში, სადაც საუბარია ერთნაირი თვითმყოფადობის შინაარსებზე, აღინშნული უნდა იყოს მართლმადიდებელი ეკლესიის განსაკუთრებული როლი, რომელსაც ის ასრულებდა ქვეყნის ისტორიაში და აქვე უნდა აღინშნოს ტრადიციული კონფესიების როლი კულტურული მრავალფეროვნების შენარჩუნების საქმეში.

მისვე თქმით, „გამოწვევების ნაწილში უნდა აისახოს არასაკმარისად ინტეგრირებული კომპაქტურად დასახლებული ეთნიკური უმცირესობების თემა. როცა გარკვეულ რეგიონებში მოსახლეობის უმრავლესობა სახელმწიფოს არ ელოდება, ეს არის გამოწვევა. მართალია, ეს თემა პოლიტიკურად მგრძობიარება და შესაბამისად, მაქსიმალურად დელიკატურად უნდა დაიწეროს“, - განაცხადა გიორგი თარგამაძე.

ასევე, საპარლამენტო ფრაქცია „ქრისტიან-დემოკრატები“ მიიჩნევს, რომ დემოკრატიული პოლიტიკური სისტემის მდგრადობის უზრუნველყოფა სერიოზული გამოწვევაა ქვეყნისთვის და ეს უნდა იყოს ასახული დოკუმენტში.

თბილისში თათურა მართლმადიდებელი მართლმადიდებელი მართლმადიდებელი

თბილისის დიდი საკონცერტო დარბაზის წინ ცნობილი ქართველი მუსიკოსის, ვახუშტი კომპოზიციების ვირტუოზის, თამაზ ყურაშვილის ვარსკვლავი გაიხსნა. ეს არის პირველი ვარსკვლავი, რომელიც ვახუშტის სფეროს წარმომადგენელს მიეძღვნა.

თამაზ ყურაშვილი წლების განმავლობაში მონაწილეობდა მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნების ფესტივალებში: პოლონეთი, ბულგარეთი, თურქეთი, ჩეხეთი. არის მრავალი ქვეყნის ვახუშტის ფესტივალის დაარსებელი. თამაზ ყურაშვილი 1987 წლიდან, წლების განმავლობაში მუშაობდა აშშ-ში, ვახუშტის ცნობილ შემსრულებლებთან, ჯონ ბერტონთან და სხვებთან ერთად. მონაწილეობდა აქვს მიღებული უამრავ კონცერტსა და ვახუშტის საღამოებში.

არნოლდ შვარცენბერგი პინოუში ბრუნდება

არნოლდ შვარცენბერგი, რომელიც კალიფორნიის ვუტერნატორის პოსტის დატოვების შემდეგ „თავისუფალი“ აღმოჩნდა, კინოში ბრუნდება. Twitter-ში მან გამოაცხადა ინფორმაცია, რომლის მიხედვითაც, ამჟამად შესაძლებელია მისთვის საქმიანი წინადადებების შეთავაზება. „ჩემს მეგობრებს კრეატიული საშუალებები სააგენტოებთან, რომლებიც 7 წლის განმავლობაში მისვამდნენ კითხვებს, თუ როდის შეუძლიათ გამიკეთონ საქმიანი შემთავაზება, „მეუბნებ შექს“ უნებ“, - აღინშნავს შვარცენბერგი. 63 წლის მსახიობმა და ექს-ვუტერნატორმა იანვარში განაცხადა, რომ ამჟამად რამდენიმე სცენარს კითხულობს. გამოქვეყნდა ინფორმაცია იმის შესახებაც, რომ შვარცენბერგი პოლიციის ერთ-ერთ წამყვან რეჟისორ ჯეიმს კამერონთან ერთად შეინიშნეს, თუმცა შვარცენბერგმა არ დააკონკრეტა, რა პროექტს განიხილავდნენ ის და კამერონი.

„კოპ-კოლას“ რემედიის საიდუმლო ამოხსნილია

მსოფლიოში ცნობილი განხილული სასმელი „კოპ-კოლას“ საიდუმლო ამოხსნილია. ამის შესახებ ინფორმაცია ერთ-ერთი ამერიკული რადიოგადაცემის „This American Life“ წამყვანმა ავრცელებს. მათი ცნობით, 1979 წლის 8 თებერვალს გაზეთ „Atlanta Journal-Constitution“-ში გამოქვეყნებული „კოპ-კოლას“ რეცეპტი უყრადღებოდ დარჩა, თუმცა, საგარეოდად, 32 წლის წინ დაბეჭდილი ცნობა სიმართლეს შეესაბამება.

სასმელის რეცეპტი ფორმულა ზედმეტი დაცული კომერციული საიდუმლოება და ორიგინალური რეცეპტი ატლანტის ერთ-ერთი ბანკის სეფშია შენახული. კონცერტის წარმომადგენლებს ამერიკული რადიოს მიერ გავრცელებული ინფორმაციაზე ამ დრომდე არანაირი კომენტარი არ გაუკეთებიათ.

ამერიკელი რადიოწამყვანების მტკიცებით, „კოპ-კო-

ოჩიოლა სიბყვი

ლას“ მოსამზადებლად საჭიროა კოკის ფოთლების ესტრატის 3 ლიტრი, ლიმონხეხავს 3 და კოფეინის ერთი უნცია. ეს ნარევი 9.46 ლიტრ წყალში უნდა გახსნას ისე, რომ უნდა დაემატოს შაქარი, ლიმონის წვენი, ვანილი და კარამელი.

„თუცა ყველაზე მთავარი საიდუმლო ინგრედიენტი Merckandise X7, რომლის შემადგენლობაც არასდროს დაბეჭდილია „კოპ-კოლას“ შეფუთვაზე. „This American Life“-ის ვერსიით, ამ ინგრედიენტის დასამზადებლად საჭიროა 8 უნცია სპირტი, ფორთხლის ხუთი 20 წვეთი, ლიმონის ხუთი 30 და მუსკატის თხილის ხუთი 10 წვეთი, ასევე კორიანდრის წვენი 5 წვეთი და ფორთხლის ხის ყვავილების 10 წვეთი თიურხეთი“.

გამოცემა წერს, რომ ეს „კოპ-კოლას“ რეცეპტთან დაკავშირებით ატეხილი პირველი ავთენტური არ არის. 2007 წლის მაისში კონცერტის ფოთილ თანამშრომელს შოთა უილიამსს კომერციული საიდუმლოების გაყიდვის მტკიცებისთვის 8 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯეს. უილიამსმა ატლანტაში „კოპ-კოლას“ სათავე ოფისში მუშაობდა და გამოძიების ინფორმაციით, მან კომპანიის საიდუმლოებებთან დაკავშირებული რამდენიმე დოკუმენტის კონკურენტებისთვის მიყვება მათგან.

2006 წელს სამმა ამერიკელმა კომპანია „Pepsi“ 1.5 მილიონი დოლარი მოსთხოვა „კოპ-კოლას“ ორიგინალური რეცეპტის მისცემის დასამზადებლად. თუმცა, კომპანიას მათთან საქმე არ დაუჭერია და თაღლითები გამოძიების ფედერალური ბიუროს გადასცა.

„კოპ-კოლას“ ორიგინალური რეცეპტი 1886 წელს ატლანტისში აფთიაქმა ჯონ პემბერტონმა გამოიგონა. პირველ ვერსია, მატონირებული სასმელის სახით აფთიაქში იყიდებოდა და დეპრესიის, ნერვოსტენიის და სხვა სონატური დაავადების სამკურნალოდ გამოიყენებოდა. 1888 წელს პემბერტონმა საკუთარი გამოგონება მეწარმე კის კენდლერს მიჰყვია, რომელმაც „The Coca Cola Company“ დააარსა.

პატრიარქმა საქართველოში და რუსეთში ხელისუფალი დაილოცა

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ილია მეორე საქართველოსა და რუსეთის ხელისუფალი დიდად ილოცეს, - ამის შესახებ ნათქვამია კათოლიკოს-პატრიარქის განცხადებაში, რომელიც საქართველოს საპატრიარქოში გაავრცელა.

„მიგმობათ ორივე სახელმწიფოს ხელმძღვანელებს, მოუწოდებთ მათ, გამოიჩინონ სიბრძნე, სიმამაცე და დაიწყონ დიალოგი სხვადასხვა დონეზე, რათა განიხილონ და მოავარონ დაგროვილი დონეზე საკითხები“, - აღინშნულია ილია მეორის განცხადებაში.

მასში ასევე ხაზგასმულია, რომ გადამწყვეტილი კონფლიქტების და პრობლემების გამო კავკასიაში რთული ვითარებაა, რასაც კიდევ უფრო ართულებს საქართველოსა და ქვეყნების ინტერესთა გათვალისწინებით. უნდა გავსოვდეთ ბრძნული სიტყვები:

„სანამ ამომავალ მზეს დინახავდეს, ხედავ შენს მეზობელს“. მტრული დამოკიდებულების გაგრძელება მეზობლებს შორის დაუშვებელია“, - აღინშნულია პატრიარქის განცხადებაში.

ლიტერატურის მაღალი და მდგრადი მისწრაფება

ამ მომენტთან, როდესაც ლიტერატურა საერთო სახალხო ინტერესების თვალსაწიერში მოხვდა და მან კვლავი მითითებების დაქვეითების მარჯვენა დასაწილი თავი, მწერლობა და მამაკები კიდევ ერთი დანაშაულებად შეიძინა - გამოეხატა ფართო მასების მსოფლმედიაციური ფუნქციის მისწრაფება, თანაც ისე, რომ არ დაეკარგა მაღალი ინტელექტუალური დანიტუციონალი. ამით დანიტუციონალი კვლავი ერთიანი მითითებების ფართო წრეს - როგორც კლიტის, ისე ე.წ. „თიხვარებს“.

მწერლობა თავისი ძალებით, რაც კი ამას თუ იტყვებენ, ახერხებს ამ მოვლების შესრულებას, ხარისხიანად თუ უხარისხოდ, ეს სხვა საკითხია, მაგრამ დასახულის ალექსანდრის საზოგადოების სახეს. განვითარების რაღაც ეტაპზე მწერლობა, თუნდაც კონკრეტულად აღებულ ერთ ან რამდენიმე მწერალს უწინდება ამბიცია მსოფლიო სამწერლო ორბიტაზე გასვლას. ამას წინ უსწრებს მითხველის გააქტიურება.

მითხველმა საუკეთესოდ იცის მწერლის ფასი, თუნდაც ქვემოთხეულად, თავსაც რომ იტყუებდეს, გულის სიღრმეში, თუ ის ნამდვილი მოვერულია ინტერესებისა და მწერლობის, იმ გულის სიღრმეში თავის პირუთენელ შეფასებას მისცა გააკეთებს. მწერალი ვერავის დაძალებს, ვინდა-არ-ვინდა მისი წიგნები წაიკითხო. როდესაც მითხველია დიდი მასა მას ავტოლოგიებს თავისი სიყვარულით, ამით მის ამბიცია მტკიცდება აქვს. ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ნამდვილი შემოქმედით უნდა მივიცე თვითკმაყოფილებას. იქნებ გულწრფელობის გამო მითხველი უსწრებელი შეცდომაში შეიძინა ნაკლები განსწავლულობის გამო და ქვას მარგალიტისგან ვერ არჩევს, თუმცადა საუკეთესოდ გრძობდეს ორივეს აფეთქისათვის გამოყენების მიზანს - ვიღაცას გულში რომ მოახვედროს თავდაცვის მიზნით. ნატყროებისგან მტკიცებული ქვეც არის და მარგალიტიც, მაგრამ სიღრმის მიხედვით ქვას აქვს უპირატესობა, სიდიადის მხრივ კი მარგალიტს. ამისი განსჯა გემოვნებაზე დამოკიდებული და მითხველის ფანტაზიაზე, თორემ ქვა და მარგალიტი რომ ერთმანეთისგან ბევრი რამით გამოირჩევიან, ეს შეუარაღებელი თვალთვალ კარგად შემოიხვევა.

მწერლობის (და არა მწერლის) დანიშნულება კი ისაა, რომ საზოგადოებას გამოადგას ქვეყნად და მარგალიტიც, არჩევანი კი მწერალზე ქვის მოვლულობას შეასრულებს თუ მარგალიტისას. არჩევანიც ამ შემთხვევაში პირობობს, რადგან მხოლოდ სრულიად უნა და დამოკიდებული. ამ შემთხვევაში შესაძლებლობამ უნდა იმარჯვოს, თორემ შეიძლება ბუნებით მარგალიტი იყო და ვერ შეძლო ქვის გარისის ჩამოცილება და საკუთარი თავის საუკეთესოდ წარმოჩენა. სადღესოდ კი ის იმარჯვებს, ქვე დაძალებული მარგალიტი რომ გასაძლებს თავს და მთელი ცხოვრება ამ იმდობს ცხოვრების, სიცოცხლის მერე კი მისთვის სულერთია, დაწერდა თუ არა ქვა ქვზე მის მერე, ყოველთვის კეთილად არ მოეპოვება, სიცოცხლის მერეც კი, ვაკვავებული მარგალიტის გადმომარგალიტება.

ერთი უდიდესობად არის სამწერლო და სამითხველო სფეროებში თანხვედრითი - მწერლის კვლავი რომ დაწერს ნაწარმოებს, გაიხად უკეთ და უფრო იოლად გამოუვა ეს, ვიდრე სრულად არ ამოწურავს სამწერლო შესაძლებლობას. ასევე მითხველიც - იგი რომელიც კონკრეტული მწერლის შემოქმედებაზე თუ საზოგადოების სადღესოდ, ხვალისთვის მას იგივე მწერალი ადარ დაქვეითებით და უფრო გაართულებული შინაარსისა და დიქციის მქონე ნაწარმოებზე გადავა შევძლებს სხვა დიქციონის შემოქმედებას, ვიდრე აქამდე იყო. ე.ი. მითხველის გემოვნება ამას თუ ამ მწერალდა დახვეწა რაღაც ეტაპზე და მან თავისი შესაძლებლობები ამოწურა, ისიც ეტებს სხვას.

სადამეო ლიტერატურას, რომელსაც სასკოლო სახელმძღვანელოებში ბეჭდვენ, ზღადავნი მითხველი ვერ წაიკითხავს, არც წაიკითხავს, სამაგიეროდ ცოცხა იქნება ბავშვები დაწყებით კლასებში ნიქმუს „ზარატუსტრა“, გლაკტონის „ლორეა ცხენები“, ან თუნდაც ილიას „განდვილი“ ვასწავლით. მითხველი ბავშვებით იზრდება და იხვეწება. მწერლისგან განსხვავებით მისი გემოვნების დახვეწა ამოწურავია, რადგან იგი არაფერს ქმნის, მხოლოდ ეცნობა შექმნილს როგორც სურათების არ უნდა იყოს. ამიტომ ლიტერატურული ნაღვანი თავისთავად მარგალიტისგან უნდა იყოს შეძლებისდაგვარად.

საკუთრება განმავლობაში ლიტერატურის მრავალი ფანი განიარაღება, დაიხვეწა გემოვნება და მითხველობაც, მაგრამ არც მარადი დიქციონალია, ის დღესდღეობით, მისი შექმნიდან რა დიდი დროც არ უნდა იყოს გავიწყდეს. ისევე, ლიტერატურის ისტორიაში სხვა მრავალი მღორე ხარისხის ნაწარმოებიც ინახება - დიქციონალი რომ დაეცა და უიროსი შეგანდეს. აქ ერთიანობაშია მოცემული სამწერლო ეტაპი თავისი სულისკვეთებით, ზნეწერებებით, პოლიტიკით, სწორებით. ვერც ერთი მემკვიდრე ისე ვერ აღწერს თავის ეტაპს, როგორც ლიტერატურა, თუნდაც გამოიხვეწილი პრინციპებით და ვასახვეწებელი, ყალიბი, ან ვასახვეწილი სინამდვილის სიუვეტებით. როგორც მღორეც არ უნდა იყოს ეს თუ ის ნაწარმოები, მასში უფროდ დევს შემეცნების აუცილებელი ელემენტები.

არ გვსურს წაიკითხოთ? ეს სხვა საქმეა. მხოლოდ ესაა, რომ არც წაიკითხეთ და არც წაიკითხათით არაფერი არ იცვლება და ფუნქციონა, ყველაფერი განაგრძობს ერთმანეთისგან დამოკიდებულად არსებობას და განვითარებას (ესეც კერძო და კონკრეტულ შემთხვევებში), ხოლო

თუ ამან მასობრიო ხასიათი მიიღო, მაშინ მივიღებთ არათუ მხოლოდ მწერლობას და მითხველის, არამედ მთელი ერის დეგრადაციას. მასში უკვე აღარც მწერლობა იქნება საკურო და აღარც სახელმწიფო. ამიტომ ერთხელის და მთლიანად საზოგადოებისთვის ერთიანი შემთხვევები ამინდს ვერ ქმნიან.

მწერლობა-არამწერლობაზე თუ მდგვა საქმე, პარადოქსია, მაგრამ ბევრი მწერალი თავის ნაღვალს სათანადოდ ვერ აფასებს და მხოლოდ დროის წრებრუნებად დაშტეტავს შემოქმედის ცდომილება შექმნილის მიმართ. „...ბოკანი სიბერეში უფრო დიდად აფასებს თავის კომენტარებს დანტეს „ლეთაბრივი კოპილისადმი“ და თავის „სახელოვან მამაკაცთა და დედაკაცთა ბიოგრაფიებს“, ვიდრე თავის „დეკამერონს“.

სულხან-საბა ორბელიანი განსაკუთრებული მიკრძალვით მუშაობდა თავის „კატეხიზმოსა“, „სამთხის კარსა“ და „ბიბლიის სიმეონიაზე“. მას შეიძლება ისიც ეკენია, რომ ეს ნაწარმოები უფრო დიდხანს გაძლებდნენ, ვიდრე მისი შესანიშნავი ლექსიკონი, ან მისი ღრმადი „საბრძნე სიცურისა“.

ფრანგი მწერალი აბატ პრევი თავის მწვენიერ რომანს „მანონ ლესკოს“ თავისუფლად სათანადოდ თვალდა. ის ცენტრობდა მთელი თავისი ძალ-ღონე ისტორიული კვლევა-ძიებისათვის შეეწირა.

თუ მათი თანამედროვეები ნაწილობრივ შეიძლება თანამედროვენი ბოკანოს, სულხან-საბა ორბელიანის ან აბატ პრევის თვითდაფასებას, ეს აღარ შეიძლება ითქვას ჩვენს დღევანდელ თაობაზე - აქედნ დღეს დავიწყებული გვაქვს ამ მწერლების თვითლოგოური და სტილიტიკურ-მეტრიკული ძიებანი, მათი მხატვრული შედეგები კი დღესაც გვხიბლავენ.“ (ვერონიკი ქიქოძე - „თამარ მეფის და მთავა რუსთაველის პორტრეტისათვის“).

დრო თავის მხრივ რა ცვლილებებს შეიტანს საზოგადოების ესთეტიკური გემოვნების ჩამოყალიბებაში, ეს მხოლოდ მომავლის საქმეა. თანამედროვეობა ხელს არ უშლის გაეცნოს თანამედროვე თუ წარსული დროის ლიტერატურას, იქნებ მითხველამდე განტვირთოს მთავლის სათქმელი და იქნებ სადღესოდ ითქვას სახელოვანი სათქმელი. ვანა ასე არ იყო ვაჟა-ფშაველასთან მიმართებაში? იგი დაუფასებელი იყო თანამედროვეთაგან, მხოლოდ აქა-იქ თუ მსჯელობდნენ მის კუდიანზე როდესაც საქართველოს, კულტურის ისტორიაში. იქამდე, აკაკის ცდებდა დიდი თანამედროვის შეფასებაში, დაფასებაზე აღარაფერი ვაძიებ, იყო გრივოდ რომატიკე, რომელიც თანამედროვეთაგან ვაჟა-ფშაველას მსოფლიო კორიფედ.

ლიტერატურა, რომლის დროსი მანვე მივიღებ

არაფერს ვამბობ გლაკტონზე, ესეც იმიტომ, რომ უპირატესობა დიდი აქვს მას... ამიტომ ლიტერატურის როცა ვასწავნებ, მუ საგანებოდ ვუვრებს აუვლი გლაკტონის და ვურამ რჩეულიშვილის პოეზიაზე ვიტყვი ორიოდ სიტყვას, - მღვავა-გადაძლევა აქ წაიკითხება და კარგად დაგინახავთ ეპოქასაც და დროსაც მის ყველაზე უპრეტენზიო ლექსებში, მათში ჩანასახია მომავლის, და მიტმ.

არც ერთ ქართველ პოეტთან თვალთვალ არ ჩანს მომავლის ძალა და ძლიერება, როგორც ეს ამ ლექსებშია. თვითონ ვურამ რჩეულიშვილი პრეტენზიას არ აცხადებდა პოეტობაზე, თანაც როგორც პოეტი იგი არ შესულება ქართველ მწერლობაში. იქნებ არც ლექსები არ დაბეჭდილა მანამდე, სანამ არ გამოეცა მწერლის შემოქმედების სრული კრებული ექვს ტომად.

როდესაც კითხულობ ამ ლექსებს, იმითავე ვიზიზავს მისი პათოსი, რითაც შეგვიძლია იყო 50-იანი წლები ის ახალგაზრდობა, რადგან ქვეყნურების ელენობადა საუკუროვანი მძლეობი ხერხემლი - ვინ ლენონი და „ბითლზები“ ებოქა, სადაც საუკუნის მიმართობა შეეცვალა.

ვურამის პოეზიაში თვალსაჩინოდ არის ასახული ვინი თავისუფალი მისწრაფებისა, სადაც ერთიან სურათში პარადოქსული ნიუანსება ჩაქოვლია, როგორც ამას მხატვრობაში საღვთად დიდი დღესაც. ამ მცირე ზომის ლექსებში, რომელიც არაა განსწავლილი რითებით და უმტრესწილად დაუმუშავებელი შავი მასალის მთავრდებას სიტყვებს, დახატულია თითქოსდა რაღაც კონკრეტული და რეალური სურათი, და იქვე მის გაგებებულად პარადოქსული, სურათების შეუთავსებელი, ასურული რეალთა ჩანს-მთელი... ამ დროს სათაურად გამოიხველი იდეა ვეღვაფერს თავ-თავის ადგილს მოქმედს. ამით მასწავლებელი უჩვეულოდ ინახება. მოდება და ქუშინი იგივე ამ სიტყვის ზმურ გაორებაში მთლიანად იკითხება, თავისი ნახობი, რომელზეც აძლელობა ანიკო, მცველი თანამედროვე ნახობის, ერთის გაგებაში ისიც ნახობის ნაწილი იქნებოდა, ანიკო რომ არ ჰქვიოდეს.

ესაა პოეტური სიღირებე. მტეიც - ვურამ რჩეულიშვილი ყოველმხრივ კრებობდა დისდენტურ ბოზიციანე ფორმას, თუმცადა მოქალაქობრივ მოვალეობა ყველა იდეოლოგიაზე მაღლა იდგა. სამშობლოსაც ამ თვალთ უყურებდა და ხელდავს, ვიდრევე ცოცხალი იყო. საგანგებოდ უსვამდა ხაზს საბჭოური ყოფის უპირატესობას დასავლურსაზე, რათა ვინმეს ცილი არ დაეწამა მისთვის ანტი-საბჭოთა მწერლობაზე.

იმ დროს ძალას იკრება სოლფენიციის შემოქმედება, იგი იმ პერიოდში ახალი ამინდობები იყო. ლიტერატურულ წრეებში კი მანც ტრიალებდა მზარდი ოპოზიციური ფანრი, მით უმეტეს მამინ, როცა ანტი-სტალინიზმის პოლიტიკამ ცხოვრების ყველა სფეროში გადავა ფეხს. რუსეთში იმ ხანად კარგად შეფუთული მიწრო-მა ყველაფერს თავისი ადგილი მიუ-

ჩინა, თავისი ერთგვარი კაკაფონიით აფხიზლებს მითხველს და აფიქრებინებს, ეს არ წაიკითხო. კითხულობს და უკვე ამ პატარა ლექსში ისეთი სიდიადე მიღწეული, კარგა მოზრდილი ლექსიც რომ ვერ დაიტევს მას. ანიკო დავიძობს კლიანად მიტმ-მაღალსა და ზედ შემდგარ საღ-რქიან ვიხვებს. ანიკო კი მწვესავს ნახობს, ან არც მწვესავს და უბრალოდ დგას, როგორც ყველაფერის განტეკვებანი. ეს რომ ვაფიქრ და გაისიერებებანი, მარტო მითხველი კი არა, დიდი მითხველი უნდა იყო, სულით პოეტი, უნდა იყო კაკი, რომელსაც უზომოდ უნდა გივყარდეს ლიტერატურა. ვურამ რჩე-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვურამ რჩეულიშვილი განკერძოებულად იდგა მის თანამედროვეთაგან, მხოლოდ და სულ ხელეონებით და აკვიდრებდა ახალ წესებს ერთ-ერთ მწერლობაში და მისი შემეგონულ საფუძველი ვერცხვად ანტი-გორბაჩოვს ხელეონებას. მისთვის უფრო ახ-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვურამ რჩეულიშვილი განკერძოებულად იდგა მის თანამედროვეთაგან, მხოლოდ და სულ ხელეონებით და აკვიდრებდა ახალ წესებს ერთ-ერთ მწერლობაში და მისი შემეგონულ საფუძველი ვერცხვად ანტი-გორბაჩოვს ხელეონებას. მისთვის უფრო ახ-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვურამ რჩეულიშვილი განკერძოებულად იდგა მის თანამედროვეთაგან, მხოლოდ და სულ ხელეონებით და აკვიდრებდა ახალ წესებს ერთ-ერთ მწერლობაში და მისი შემეგონულ საფუძველი ვერცხვად ანტი-გორბაჩოვს ხელეონებას. მისთვის უფრო ახ-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვურამ რჩეულიშვილი განკერძოებულად იდგა მის თანამედროვეთაგან, მხოლოდ და სულ ხელეონებით და აკვიდრებდა ახალ წესებს ერთ-ერთ მწერლობაში და მისი შემეგონულ საფუძველი ვერცხვად ანტი-გორბაჩოვს ხელეონებას. მისთვის უფრო ახ-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვურამ რჩეულიშვილი განკერძოებულად იდგა მის თანამედროვეთაგან, მხოლოდ და სულ ხელეონებით და აკვიდრებდა ახალ წესებს ერთ-ერთ მწერლობაში და მისი შემეგონულ საფუძველი ვერცხვად ანტი-გორბაჩოვს ხელეონებას. მისთვის უფრო ახ-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვურამ რჩეულიშვილი განკერძოებულად იდგა მის თანამედროვეთაგან, მხოლოდ და სულ ხელეონებით და აკვიდრებდა ახალ წესებს ერთ-ერთ მწერლობაში და მისი შემეგონულ საფუძველი ვერცხვად ანტი-გორბაჩოვს ხელეონებას. მისთვის უფრო ახ-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვურამ რჩეულიშვილი განკერძოებულად იდგა მის თანამედროვეთაგან, მხოლოდ და სულ ხელეონებით და აკვიდრებდა ახალ წესებს ერთ-ერთ მწერლობაში და მისი შემეგონულ საფუძველი ვერცხვად ანტი-გორბაჩოვს ხელეონებას. მისთვის უფრო ახ-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვურამ რჩეულიშვილი განკერძოებულად იდგა მის თანამედროვეთაგან, მხოლოდ და სულ ხელეონებით და აკვიდრებდა ახალ წესებს ერთ-ერთ მწერლობაში და მისი შემეგონულ საფუძველი ვერცხვად ანტი-გორბაჩოვს ხელეონებას. მისთვის უფრო ახ-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვური პოეტი შემოვიდა ქართული მწერლობის დიდ ოჯახში და კარგი მანძილის ადგილი დაიკავა. ესეც კი ტკივილით ხლებოდა, სულიერი ტანჯვა რომ ჰქვია სახელად. სხვაგვარად ვერავინ დაძვიდრებოდა მყარად ამ მძლავრი ფესვებით ნაკვეთ და სახლში. ყველაზე პათეტკურ და სამხიარულო ღირსიკაცს თუ თან სდევდა პოეტური ტკივილი. კითხული ლექსის და გვირგვინი პატივით მსუბუქათა მისი ამოსუნთქვა, მაგრამ შვებადმოე როგორი გმინავა ავტორის. კარგად დაუვადლოთ უფრო და ჩვენც გვეტყვებოდა, ჩვენზეც ვაძლავ ის დიდი ტკივილი და ტკივილადილი და ტკივილადიწებული თავისუფლად ამითქვამ -

„ლამის სახლში შემოვიდა თუთა, ლამის წელზე შემოხვალის ხელი. გამდამებს, თვალს ჩამკრავს მუდამ ზე ლამაზი, ზე ზურმუხტის ფერი. რა წერული ენმის ყურთა ჩემთა, რა წერული დამდავული, მწველი. ლამის სახლში შემოხვალის თუთა, ლამის თავზე გადაამისვას ხელი“ (ანა კალანდანი).

ეს ყველაზე საუკეთესო შემთხვევაში, თორემ მუსიკალთა ქართული ლექსის ყოველთვის დაშტებული აქვს, ის არაა მოცარტისებური და გაყვობილი, მძიმე ქართული ლექსის მთლიანია, მუხუნ-დავად სტრიქონთა პარაფრაზია. ქართული ლექსითწყობა თავისი ბუნებით ლოკალიზირება და მასში რიტმი და-მაბულია, დიქციონთან ლამაზს ჰყავს ქართული პოეზია, და მიტმ. ეს კია, რომ ზოგი კარგად და მოხდენილად, ოსტატურად ლაბარაკობს დიქციონთან, „ზოგად მღორე და გაეცვლია ფრანგებთან. მაგრამ მანც ლაბარაკობს. ზომ ხორტავს იგივე ან კალანდანი ლექსში „საკართველო ლამაზი“, მაგრამ მინაგანი დაძალებული უფრო იგრძობს, ემოციურად განაწერს ლექსის მსგელობა და მეტად და მეტად იმდებია რიტმი, აზრი - შინაგანი სიამაყით გამოიხატება:

„ქარი ვიღვრის ნანასა, ზღადავს ვიამობის ჰვადარი, მქუნამ აღვრისთ ამავსო, იტყვებით ნაგავარი, საქართველო ლამაზო, სხვა საქართველო სად არის...“ თითქოს არაფერი, მაგრამ დაძალებულია მატკულობს შემდეგ და შემდეგ სტრიქონებში და აღწევს ისეთ ადგილს, რომ მთელის მხით უფრო იყვირო და გააორო ქვეყნიერებას მუნი ვულის-ტყავილი, თორემ დიქციონს ჩურჩულით-ნათქვამიც ემის:

„ეს არაა ვაუცხოება, ეს საუბრო... სიცოცხლის ბოლოს სულ ზვავაზე და ზღვით მოგვირდ უღმობილ ბედისწერაზე ფიქრობა. იქნებ თავისი სტალინის გარდაცვალების შემდეგ იტყვოს სათავად, რომ ყოფილიყო მშვიდად ყველაფერის მიმართ, რაც მოხდებოდა და აფრთხილებდა არ ჩამოსულიყო ზვავაზე არა იმიტომ, რომ დღეს ლა-ინხრჩვებოდა, აღბათ მხოლოდ იმის გამო, რომ საკუთარი თვალთ არ ხელეობდა დედას შეიძლება მისი და ამით არ დამხრჩვავიყო ზვავაში: „დედა! არ ჩამოხვიდე ზვავაზე, ზვავა ძალიან დიდებს შენთვის არ შეიძლება აქ ცურაობა ზვავა ძალიან დიდებს შენც ძალიან დიდებს შენც ძალიან დიდებს არ ჩამოხვიდე იცილდე ზვავაზე...“ და ბოლოს, მწერლის სრული სურათი ჩანს, მისი მისწრაფებები, მისწრაფებები დალოცობა, თუმცა, მთელი ახალგაზრდობა - „დაუნდობელი სურვილი ლომის“ - სიყვარულითა და ეჭვირებით. როგორც ამას თვითონ აღწერს ზვავაზე, და იგი მარად ახალგაზრდობა მკვიდრება თანამედროვეთა და შინამომავლის შენებით: მოუცნარი, სიცოცხლის ფენით სავსე და ლამაზ ვნებებით ჩამოტყული:

„რუსი გოგონა და ქართველი ბავშვი აფილად უკვებენ ერთმანეთს. ერთი ფოტოებს აკეთებს. ფალოსი ხელ-ხელა ცხოველდება, პაპიროსი უკადღებენ.“

სანთი ჩამქვილი, ლამაზო. ფუ! - ჩაქრა. ახლა მაკოცეთ! - რატომ? ახეთია წესი, ვინც ასანთს ჩააქრობს, უნდა აკოცოს ანთიებს. - მართლაც?

გოგი ვაკვირდება ვერ ასწერებს, ვაკვირს მძლავრ მკაცრად მიტყუული მალული სიხარულით თანაგმობობას ვარშემო ხარხარია!“

ეს, ფსიქოლოგია და სასითივე ახალგაზრდობის, მთელი თაობის, რომელიც პოლიტონ თავიანთი ონავარობით, მთლიანდნ და მიდებენ, დარწმუნებული შთამომავლობა დიდი წინაბრება, მაგრამ მტკიერიყო ვაულებული დარჩა ქართულ სინამდვილეში სახე-

ვანი თავად წინადადებაა, თუნდაც ვუწულოთ მას საღვთო სტრიქონი, რომელიც მისაც მაღალხეობრივი ხასიათი და არ ჩამიბინა ის ვულგარულიზმში. ამას თავად მწერალი არ დაუმყვდა, მას ხელი ეჭრა დიდი ხელეობის ვალონური ფუნჯი, რომელიც ლაქას საუცხოო წარმოსახვით სურათად გადაიქცევა.

ვური პოეტი შემოვიდა ქართული მწერლობის დიდ ოჯახში და კარგი მანძილის ადგილი დაიკავა. ესეც კი ტკივილით ხლებოდა, სულიერი ტანჯვა რომ ჰქვია სახელად. სხვაგვარად ვერავინ დაძვიდრებოდა მყარად ამ მძლავრი ფესვებით ნაკვეთ და სახლში. ყველაზე პათეტკურ და სამხიარულო ღირსიკაცს თუ თან სდევდა პოეტური ტკივილი. კითხული ლექსის და გვირგვინი პატივით მსუბუქათა მისი ამოსუნთქვა, მაგრამ შვებადმოე როგორი გმინავა ავტორის. კარგად დაუვადლოთ უფრო და ჩვენც გვეტყვებოდა, ჩვენზეც ვაძლავ ის დიდი ტკივილი და ტკივილადილი და ტკივილადიწებული თავისუფლად ამითქვამ -

„ლამის სახლში შემოვიდა თუთა, ლამის წელზე შემოხვალის ხელი. გამდამებს, თვალს ჩამკრავს მუდამ ზე ლამაზი, ზე ზურმუხტის ფერი. რა წერული ენმის ყურთა ჩემთა, რა წერული დამდავული, მწველი. ლამის სახლში შემოხვალის თუთა, ლამის თავზე გადაამისვას ხელი“ (ანა კალანდანი).

ეს ყველაზე საუკეთესო შემთხვევაში, თორემ მუსიკალთა ქართული ლექსის ყოველთვის დაშტებული აქვს, ის არაა მოცარტისებური და გაყვობილი, მძიმე ქართული ლექსის მთლიანია, მუხუნ-დავად სტრიქონთა პარაფრაზია. ქართული ლექსითწყობა თავისი ბუნებით ლოკალიზირება და მასში რიტმი და-მაბულია, დიქციონთან ლამაზს ჰყავს ქართული პოეზია, და მიტმ. ეს კია, რომ ზოგი კარგად და მოხდენილად, ოსტატურად ლაბარაკობს დიქციონთან, „ზოგად მღორე და გაეცვლია ფრანგებთან. მაგრამ მანც ლაბარაკობს. ზომ ხორტავს იგივე ან კალანდანი ლექსში „საკართველო ლამაზი“, მაგრამ მინაგანი დაძალებული უფრო იგრძობს, ემოციურად განა

მამული

აღიი, დააიი ანაი!

მწერალს მართლ საქართველოში თუ დაუსუქებენ ასეთ შეკითხვას: „სად ვიყავი შენი წიგნი?“ მღერო ჩემო, სად უნდა იყავი იმდენი (ცხადია, აფთიაქში) და უნდა წიგნს წიგნის მალაზამა!

დაუკვირებელია, მაგრამ ფაქტია - ბევრმა ადამიანმა ვერც არ იცის, რომ წიგნებს, ჩვეულებრივ, წიგნის მალაზამაში ყიდაინ. რაც ვერც და ვკითხულობ (როგორც ვინმე კლასიკოსი იტყობა - ავგერ უკვე 33 წელია, ვერსა-ზურედი ქართულ სიტყვას...), მუდმივად მისვამენ ერთსა და იმავე შეკითხვას:

შენი წიგნი არ უნდა მარცხი?
ეს შეკითხვა იმ პირველ შეკითხვასვე („სად იყავი შენი წიგნი“) მტკლამ მეტყვევებს. სულ მაგარად, მაგრამ დღემდე ვერ გამბედავს ასეთი პასუხის გაცემას: - არა!

თუმცა, მათი ბრალი არაა, ასე რომ ფიქრებს, სტერეოტიპიზაციის მიხედვითაც მწერალს საქონის ქვეშ აქვს შეუძლებელი თავისი წიგნის (თავისი ფულით გამოცემული) ასობით გვერდობა, თავად მწერალმავე შექმნის. არამკითხველი ადამიანისთვის (აქტიური მკითხველი ამგვარ შეკითხვებს არ დასვამს) ქართული მწერალი ერთი წესითაა, თავისივე რომანდობით, პოეზიითა და მთარბობით გამოტყენილ საწოლ-კომოდზე ჩამოტყარი, გაწვავლებულ-დაღვრილი კაცია და ბევრი არაფერი მოაკლდება (პი-

რიქით, ესამოყენება კიდევ, თუკი ინტერესს გამოიხენ მისი „ნაწევლების“ მიმართ), ერთი ცალი ლაბაშეპარული ბროშურა რომ განუქრეს...

კიდევ, იცით, როგორი არამკითხველი მკითხველია ჩვეულებრივ, ვითრად რომ იმეორებენ ნაფტალიანშეპარული სწობიზმით შეფერადებულ სიტყვებს: - ქართულად წიგნებს ვერ ვკითხულობ.

ეს ნიშნავს, რომ არამკითხველი პირდაპირ შთანთქმის, ხაავს და აბოლებულებს რუსულ (ან კი, ინგლისურ) ენაზე გამოცემულ ლიტერატურას, მაგრამ მშობლიურ ენაზე დაწერილი ან ნათარგმ ტექსტებს, უკაცრავად, ვერაფერი უღებს ვულს, უჭირს მათი გადამუშავება...

ვერ წარმოვიდგინა, ასეთი მამ წამოვდეს გერმანულ, თურქულ, რუს, სომხ ან ესპანურენოვან მკითხველს. და რა მტკნალი, რომ ქართული ამ ენებზე ნაკლებად „პუნერბივია“ (არამკითხველების მთავარი არგუმენტი). პასუხი რისობისგან ხშირად გათვრული ამგვარ შენიშვნას:

მწერლის რომანის წაკითხვა რუსულად (რუ, ან პა, ინგლისურად) მირჩევია და არა - ქართულად.

ეს უცდიათ კი იმავე ტექსტის ქართულად წაკითხვა? ეჭვი შეპარება. არა მგონია, გარსა-მარკეტის (არამკითხველების საყვარელი მწერლის) ელხა ახლელდინისეულ თარგმანებს რუსული ან ინგლისური თარგმანები

სჯობდეს. ან ლია ჩლიბის მიერ თარგმნილი ორპან ფაშუქის „მე წითელი მქვია“ ჩამოყვარებულად ამ რომანის უცხოენოვან ვერსიებს.

გავისწავლოთ ვახუშტი კოტეტიშვილის თარგმანები (თუნდაც ბროსკის „ორი საათი რეზერვუარში“), ანდაც ნიკო ყიასაშვილის „ულისი“.

მოკლედ, პრობლემა არა ხარისხში, არამედ რაოდენობაშია - თარგმნილი წიგნი არცთუ იმე ბევრია, არამკითხველი კი - მტკიცებულად ბევრი. არამკითხველს კიდევ რა უჭირს - სიცოცხლეში მისვლა და ლიტერატურაში, მაგრამ ქართული საზოგადოების კიდევ ერთი „ათილოვია“ გამოავლინა: აღმოჩნდა, რომ ძალიან ბევრმა ადამიანმა უბრალოდ არ იცის როგორ წეროს. მართლწერას არ ვგულისხმობ - სიტყვებს ვერ წერენ, ან, საუკეთესო შემთხვევაში, უხერხულ ნივლოვებებს იგონებენ. მაგალითად, ვინმე თ (ვივინთა) აბსოლუტურად დარწმუნებულია, რომ „რა მგარია“, ან „რა კარგია“ ერთი სიტყვა (ანუ წერს: „რამგარიაააა“, „რაკარგიაააა“), რას ცალკე ვერ აღიქვამს. თინივტურები კი ვითრად (და საესტეის სერიოზულად) წერენ „დახალიან“ ან „ვისი კვლიას“ (ანუ „ვისი ხელაა“). ნორჩები რომ ძს და ხს ვერ იტანენ, ეს ცნობილი ფაქტია (ბავშვობაში მეც მეროდა ეს ორი ასო), მაგრამ არ მგონია, თუკი სატელევიზო განხილვის ლაითიური ასოები მათ ისეთ

თავმდაბალ ქართულ ასოსაც შეაძლებდა, როგორც ვთქვით საწყალი ზა?

ასეთ „ანბანთქებას“, გამოვტყდები, სხვაგანაც შეგვედრებოთ - ეს დზები და კპები პირველად ერთ-ერთი სკოლის მეთაურ კლასიკების თემებში აღმოვაჩინე... კინობიბიმა ფორმამ ხომ სულშილად დაჩაღუნვა რიგითი ფეისბუქელი: ვეღარ ვთავს, როდის გე-ალერსებთან და როდის არა... „დადი-ან მივერსააარ“, „უქნულიკო შენა... იყავი სამსახურში“.

სხვათა შორის, ჩემი დაკვირვებით, კაცები უკეთ წერენ, ვიდრე ქალები, კაცები (მიცმეს დავსესხები), „ქობ-რივადაც იტლარაგებთან“ და ამიტომ მათ ნაწერში სრული ქაოსია. ზოგიერთები კი, - ვთქვით, იტლარა მცხოვრები ქართველები, - კიდევ უფრო გამოვჩენილ ენობრივ (თუ კულტურულ-დღეოურ) ექსპერიმენტებს მიმართავენ: წინადადებას მოვიწილი, კითხურობაშეპარული ქართული იწყებენ, დამწვრილობა-დალოცვისას კი იტლარის მიმართავენ. აი, ასე:

„წველით ააა მე... ბანი მიღლე... ადით...“ ზოგიც უფრო ვრცლად: „თი სონო ნატურალმენტე ვეიორვი-ანო-თო (სმადლები), ვუთხარა“ - და ბოლოს ისევ: „ბანი, ბანიი მიღლე, კარო!“

ერთი სიტყვით, წერა-კითხვასთან პრობლემები გვაქვს...

თუ როგორ დავრწით ქართველები „ენის მიღმა“, ამ თემამ მომავალშიც გავსაუბრებთ.

აბა, ბანი მიღლე!

ლაშა ბუღაძე

სპნა-თისვა "უაიისბაქპირაღ"

„მეზობელი კარისაო, სინაილე ხარ თელისაო“ - გაგივინიათ, ალბათ. იმასაც გათვრდით, რომ აშბორე, ვაჭრელების მეზობელი უფრო ადრე მოგმეკვლება, ვიდრე ნებისმიერი ახლი ნათესავი. ჰოდა, ამის შემდეგ, ალბათ არ გაგივინრდება იმის წარმოდგენა, როგორ აფასებენ მეზობლობას საქართველოში. აფასებენ-შეიქი, ვთქვა, მაგრამ შეიძლება უფრო მართებული ყოფილიყო, ეს სიტყვა წარსულის ფორმით მეხმარა. ისევ იმ ხალხის ნათქვამიდან გამომდინარე, რომელიც დღეს წუხს, რაც დრო გადის, ადამიანები მით უფრო შორდებიან ერთმანეთს და მეზობელი კი არა, და-მმა აღარავის ახსოვსო.

უფროსები იხსენებენ, როგორი თავისუფალი მისვლა-მოსვლა ჰქონდათ ერთმანეთის სახლებში, როგორ იკრიბებოდნენ საღამოობით, საუბრობდნენ ათას სხვადასხვა თემასზე... აი, დღეს კი, მათი თქმით, ურთიერთობა ბევრად კარნაკეტლია და დაბახული. თუმცა, უნდა ითქვას, რომ ამ სიტუაციის მთლად განზოგადებაც არ შეიძლება. დამოკიდებულებით, დღეს საქართველო ორ ნაწილად არის გაყოფილი: თბილისი და „დანარჩენი ქვეყანა“. ჰოდა, ამ „დანარჩენი ქვეყანაში“ ბევრად უფროა შემორჩენილი მეზობლებს შორის სინაილე, ვიდრე დე ქალაქში. რატომ? ვინ იცის: ზოგი ამბობს, რას ამბობთ, ქალაქი გადავადრდა და ხალხი გაიქვდა და ყველა მარტო საკუთარ თავზე ფიქრობსო. ზოგის აზრით ყველაფერი მინზე ცხოვრების სწრაფი და დაბახული ტემპია, ამიტომ ადამიანებს უნდა უფროდ არ აქვთ დრო პირადი ურთიერთობებისთვის. თუმცა ერთი რამ ფაქტია, ქალაქში ამინანებს

მეზობლობა-მეგობრობის ახალი ფორმა, რასაც მე, პირობითად, კვლის მეზობლობას დავარქვავდი.

რა არის კვლის მეზობლობა? მარტივად რომ ვთხრობ, ეს არის ის, რასაც ერთ-ერთი ბლოგერი, პარტისანი თუწყება: „ფეისბუქში“ 370 ათასი ქართველია!

დაის, სოციალურ ქსელში, ჩემი ჩათვლით, საქართველოს მოსახლეობის დაახლოებით ათი პროცენტია გაერთიანებული, რომლებიც ზედმიწევნით ზუსტად იმეორებენ ტრადიციული კარის მეზობლობის ყველა წესს, იღონებ ვირტუალურად. მთლი, შევადართო:

ადრე ახალი მეზობლის სახლში (ან ძველი მეზობლის განახლებულ სახლში), ჩვეულებრივ გადადიოდა, რომ გენახათ, დაგეთვალთებინათ და შეგვეფასებინათ იგი? იგივეა დღესაც: თავუნას ერთი მარტივი მიმართაბა საჭირო და თქვენ უკვე თქვით თანა-Facebook-ელის კვლეზე ხართ, სადაც შეგიძლიათ დაათვალიეროთ, და შეფასოთ მისი გემოვნება, აზრები, ფიქრები და ა.შ.

ადრე საღამოებს მეზობლებთან კურაობაში ატარებდით? იგივეა დღესაც. ისევ თავუნას ერთი მარტივი მიმართაბა, შემდეგ კლავიატურის ფლგობის მეტ-ნაკლები ოსტატობა და თქვენსა და თქვენს ვირტუალურ მეზობლებს შორის საუბარი ვიან დაბეჭდვით დადება. ადრე თქვენთვის არ იყო უცხო მეზობლებთან ნარდით, ბანკოთი, ჭადრაოთ, ან სხვა სამაგიდო თამაშით ვართობა? დღეს ვინ ვიშლით ხელს? სოციალურ ქსელში იმდენი თამაშია, მთელი ცხოვრების მანძილზე რომ ყოველდღე თითო ითამაშოთ, ალბათ, ნახევარი კიდევ უთამაშებელი დავ-



რეებათ. გიყვარდათ ადრე თქვენს კარვად მოიღებო ბალ-ბოსტანში ტრადიციული და შემდეგ მეზობლებთან სიამაყით საუბარით თემასზე, რომ თქვენთან წელს კარგი მოსავალი მოვიდა? შემდეგ კი თქვენს მეზობლებთან ნარდით, ბანკოთი, ჭადრაოთ, ან სხვა სამაგიდო თამაშით ვართობა? დღეს ვინ ვიშლით ხელს? სოციალურ ქსელში იმდენი თამაშია, მთელი ცხოვრების მანძილზე რომ ყოველდღე თითო ითამაშოთ, ალბათ, ნახევარი კიდევ უთამაშებელი დავ-

ადრე თუ სახლში არ იკრიბებოდით, მიუღეს სამეზობლოსთან ერთად ქუჩაში გამოფენებოდათ (ჩვენს ენაზე რომ ვთქვათ, აბორავებდით) და ათასგვარ თემასზე მსჯელობდით? მოკლედ ლხენა, დღეს რაც Facebook-ზე ბარეობა: ისევ და ისევ თავუნას მარტივი მიმართაბა და თქვენ უკვე რომელიმე სასურველი ვაკუივას წვერი ხართ და სხვა წვერებთან ერთად ილაპარაკეთ და იმჯველით რამდენიც ვინდათ.

გიორგი გომუზა

ნახევარსაპატიონი მასიურიზაბა თბილისში

დრო მიდის, ქვეყანა შენდება. უღვაია, რომ, კარვად თუ ცულად, თბილისი იცვლება, იღვება, რეზობდება, სუფთავდება. მაგრამ, ამ დღეებში, ჩემთვის სრულიად მიუღებელია, ქალაქის ცენტრში ერთი ისეთი მონაკვეთი (შეიძლება არაერთი) აღმოვაჩინე, სადაც, თითქოს დრო გაჩერდა. ვიგე უგულავა იქ მერი არ არის და სადაც მიმდინარე სამუშაოები გამოწვეული შეფერხებისთვის ბოლშო არავინ იხდის, ვინადაც იქ არაფერი მიმდინარეობს. იქ ახლაც მიმდინარე სამუშაოები 90-იანი წლებია. ამ მონაკვეთზე ჩაუღია თითქმის ყოველდღე მიწვეს, მაგრამ, როგორც ცხოვრებაში ხშირად ხდება, ერთხელაც, კარვად ნაცნობს რაღაც ახალი, განსხვავებული თვალთ შეგუდე, შეფასაც გადაიღება და თქვენთვის გადაიცემა მოქმედება.

საქართველოს მცხინველბათა აკადემიდან დაახლოებით ფდარმონიამდე ყრადლებით თუ ჩამოყრბით, მტკერის, გამოზბობლქვის, ნავავს და გამოვლენების მუკლავებებს თუ არ შეუძინდებით, დაწმუნდებით, რომ ქალაქის ამ ცენტრალურ ნაწილში ყველაფერი - ნახატები, კერამიკა, მძივები, სოგარბები, კონსერვის ქილებში კაკტუსები, პლასტიკის სათამაშო დურბინდები, მუხურხორა და შშორის გემოს მქონე თხილი, გაზუთებით ამოტყენილი, ბრჭყვივალა ქაღალდში გახვეული დამტკნარი ყვევილების უკვემზო თაგულები, ასობით წიგნი, კოლექციები, გაზეთები, ოქროვანობა, აფფერასიანი ვინსები, ქართულდროშაბი ბრელიკები, ქალის საცხენი, სიცოცხლისთვის სახილავი საოხნდობი ნაწარმი, დამდნარი ნაყინი თუ კიდევ ბევრი სხვა რამ, ერთიანად უკულტურად, უსინტეტიოდ, ქაოტურად იყიდება. ერთნაირად უბადრუკად, არაკეთილშესრულად გამოიყურება. მხოლოდ ამ მონაკვეთზე (ან არა მხოლოდ) შეიძლება ერთდროულად აშენონ სხვადასხვა სუნი შეფინისო - მტკერის, ნესტის, მარდის, დამალია ნავის, ბენზინის, გაზის, ოფლის, მწიკრ ოლეკონის, ახალგამომცხვარი ფურთუმის, სველი გაზეთების... მტკერის „არუსივითან“ განლაგებული ვიწროვები, ასობით წარწერა, აბრევიც, წყლის გაუგებარი წარმო-

შობის გუბეებიც, ნავის გორბიც, გადაფორთხებულებიც, „დევიკოების“ და ფლავილი, ოფლიანი, გასავთბებელი სახეებიც ერთნაირია. აქ მუყაოს ყუთებზე, ხის პატარა სკამებზე ან საფეხურებზე ხუნდა. დღეი ზოლებიანი ჩანთები თუ ყოველდღე მიაქვთ და მოაქვთ გასავთბებელი ჩანთები. აქ თავისი, დანარჩენი მსოფლიოსგან, თბილისისგანაც განსხვავებული მოდაა. ყველა ვიხუროვინან თუ მალაზიიდან ხელის ხმაზე ჩართული ერთნაირად საშინელი მუხსიკა იხმის. შთა რუსთავლის ვაკე-ლის უკან ყველასათვის ერთი საზოგადოებრივი ტულაების ფუნქციის დასრულება ხე იზრდება. აქ ყველა ჩხუბობს. ყველა შემობით ლაპარაკობს. შავად დახატული წარბები, ფერმარლოთი, წითელი პომადითა და დღეი ვიშრის საყურეებით ვალამაზებული ქალი შეკვეთილ პორტრეტში მსგავსების ნაკლებობის გამო მსატყობის ზედმეტად ხმაძალდა ვდავება, მკარბარი კი ამშვიდებს - „მთლიან, უტე საღვანს მათ მოუხდება“. უსუსოდ, შეტყვოდ, მხოლოდ თბილისურად ზედტროტურზე ჩაყენებული მანქანების გამო ფეხით მოსიარულები რიგში დადებიან, რომ არაადამიანურად ვიწრო-გასასვლელი თითო-თითო მანქანა მანქანად გაიარონ. პატრული იქვე დგას, ამას ყველაფერს უყურებს, მითითებაზე კი მოკლედ და ოპერატულად ებასუბობს - „ქალბატონო, საჭიქ არ გაქვთ?“ „მამდინაღლისი“ წინ შეკრებილი პრიფესიონალი მთხოვრებელი ქვეყნის ამბებს არჩევენ. მოხუცი კი ბეი და მცირეწლოვანი ბავშვი კი ბოლოს მოპოვებულ ოციერთან ვერ იციფენ და სრული სერიოზულობით, უცნასკნელი სიტყვებით ილაშქობენ. ტყავურად, მათ ჩხუბში არავინ ერევა. ალბათ სრულიად ჩვეულია! მშენებლების გამყიდველი ერთმანეთში დაუკობენ უსასრულო პარაპეტზე რომელიმე უფრო მარცხნივ და რომელიმე მარჯვნივ ჩაიწევს. დამტკნარი ყვევილების გამყიდველი ქალი ქმარს ესთეტიკის უქონლობის გამო ესხუბება. წიგნების გამყიდველები კი მყიდველებს უნებამდ მიუთითებენ, რომ დათვალიერება-გადფურცებისას თითქმე ზონიერად მანქანა დათვორთხონ, თორემ

მერე წიგნი ყროდდება. აქ ყველა ნაყინს ჭამს, ქალაღდებს იქვე ადგებს, შმინშუნაზე კი, თითქოს დაზპირებული ფრანხით გასუსობენ - „თუ არ მალწონს, აიღე და შენ თვითონ გადაიკვდე“. ოღონდ სად უნდა გადაავადო, არც შენ იცი. აქ ყველა მოხუცი ერთნაირ ქილებში ან ერთგვარად ჭიქებში ერთნაირ უსახურ პატარ-პატარა მქენარეებს ყიდის. მთელი ამ მონაკვეთის სიგრძეზე რელიგიური თემას და შესაბამისი საქონელი ამკარად ჭადრაობს. აქ ყველა ერთნაირად ვაჭრობს, ვიღობის ან ვიბღვერს, ვატყუებს ან ვლოცავს.

უბრალოდ მსგავსების მქონე ქალაქის ამ მონაკვეთის პერსონაგების რაღაცა-რაღაც სხვაობა სურთოვადლებსამდ მათი განსხვავებული დამოკიდებულებაა. ტურისტების ყრვადებას, კამერებს მინჯვადი ქუჩის მსატკრები გადაღებას აბსოლუტური სიმშვიდით, ინდიფერენტულად უყურებენ. გადაიღე რამდენიც ვინდა! სამაგიროდ, პატრონი გადაღებას წინასწარი, მკაცრი, მმანაგებლური ტონით ვიკრიძლავს. ქუჩის გამწვლელები ინტერესით ვიყურებენ და ცდილობენ გაიარონ, ამ ყოველი გარემოში გადასაღებად რა მოქეწონა. უმეტესად ხომ ითვლება, რომ ფოტოს მხოლოდ „ლამაზს“ უღებენ. აქ კი ლამაზი მართლაც არაფერია. ყველა თბილისისცილისთვის საძულველი „შუმის სახლის“ ვადალებსას ვიდაც წვერებთან, მხრებში მოხრბილი, აშკარად კინძინალონი იერის მქონე მავკანანეიანი ტიპი მეც:

- რას იღებ? შენ! შენ!
- არავერს - ცოტა შემწინებულმა ვუპასუხე.
- გეკითხები, რას იღებ-შეიქი?!
- შუმებს.
- შუმებს? კარგი, შუმა გადაიღე. თუ მტყუებ, დღესა...

მართალი ვიხრობ, შუმის გადაღების სურვილი დამეკარგა. მაინც არ ანბრებდი და ტყუილად რატომ ვავიხნებით თავი? წიგნების გამყიდველები, მუყავადლები, მყურთმუხები, მესალაბები და ა.შ., ყველანიანად ცდილობენ კადრში არ მოხდნენ. თავს სწრაფ, ზურვს გაქცევენ, ან, თუ მოასწრეს, საერთოდ იმალებიან. ასე, სეირნობა-

საქართველო იყო აიუსი სხიუს სინაილა!

იგი 3 დეკემბერს ვაგანკოვის სასაფლაოზე დაკრძალეს. ბელა ახმაღლინა ე.წ. „სამოცანელოს“ თაობას მიეკუთვნებოდა. მან ლექსების პირველი კრებული 1962 წელს გამოაქვეყნა, ამ მწერალთან ერთად, რომლებსაც ოფიციალური ორგანოები არ სწყალობდნენ, მონაწილეობდა ადამიანს „კულტურის“ დარსებაში, რომლებიც 1979 წელს 12 ვეზემლარად გამოიცა.

1993 წელს ბელა ახმაღლინამ ხელი მოაწერა ე.წ. „42“-ის წერილის, რომელშიც ცნობილი ლიტერატორები კომუნისტური და ნაციონალისტური პარტიების აკრძალვას მოითხოვდნენ.

ომამდე სულ ცოტა ხნით ადრე მოსკოვს გახლდით. თითქმის ქალაქის ბოლოს კულტურის უზარმაზარი ცენტრია, თავისი უზარმაზარი, სელაუკო... ყველამ რაღაც კავალი რუსი კინორეჟისორის, ელდარ რაზანოვის სახელს ატარებს. თავად რაზანოვი უძევებოდა იმ დღეს უმშვენიერესი ქალბატონის, დიდი პოეტის - ბელა ახმაღლინას - შემოქმედებით საღამოს.

მე და თუბა როსტი პირველი რიგში ვისხებილი, საპატიო ადგილებზე თუქცა ბელა ვერ ვგვხვდებოდა. თვალისხიმი უკვე წართმეული ჰქონდა... კითხულობდა თავისი განუმეორებელი ხმით თავისივე საოცარი ლექსებს, ხანდახან თუ ჩაენინებოდა ხელოვნების რომელიმე გამოჩენილი მოღვაწე მასსაღმებელი სიტყვით.

იმ საღამოს ულამაზესი ლექსების ამწვინდა თუ შემთხზველად რიგში ვისხებილი, საპატიო ადგილებზე თუქცა ბელა ვერ ვგვხვდებოდა. თვალისხიმი უკვე წართმეული ჰქონდა... კითხულობდა თავისი განუმეორებელი ხმით თავისივე საოცარი ლექსებს, ხანდახან თუ ჩაენინებოდა ხელოვნების რომელიმე გამოჩენილი მოღვაწე მასსაღმებელი სიტყვით.

იმ საღამოს ულამაზესი ლექსების ამწვინდა თუ შემთხზველად რიგში ვისხებილი, საპატიო ადგილებზე თუქცა ბელა ვერ ვგვხვდებოდა. თვალისხიმი უკვე წართმეული ჰქონდა... კითხულობდა თავისი განუმეორებელი ხმით თავისივე საოცარი ლექსებს, ხანდახან თუ ჩაენინებოდა ხელოვნების რომელიმე გამოჩენილი მოღვაწე მასსაღმებელი სიტყვით.

იმ საღამოს ულამაზესი ლექსების ამწვინდა თუ შემთხზველად რიგში ვისხებილი, საპატიო ადგილებზე თუქცა ბელა ვერ ვგვხვდებოდა. თვალისხიმი უკვე წართმეული ჰქონდა... კითხულობდა თავისი განუმეორებელი ხმით თავისივე საოცარი ლექსებს, ხანდახან თუ ჩაენინებოდა ხელოვნების რომელიმე გამოჩენილი მოღვაწე მასსაღმებელი სიტყვით.



„სიზმრები საქართველოზე“ (ამონარიდი წერილიდან) ალერსიანი, კეთილი სიტყვა უთქვამთ, და არა მხოლოდ ჩემთვის, სხვებისთვისაც, რაც უფრო მნიშვნელოვანია. ო დმერთო, - ვწერ მე, - შენ დათვარე რედაქციის ეს კუთხე და ყველაფერი, რასაც გნებავთ, დღე ვიცი, და ისიც, რის ვაგებაც არ გვიოწყობა. არასოდეს მისცემოდეს დავიწყებას სახელები, ეს ლექსები რომ ეძღვნება.“

ბელა ახმაღლინა 2000 წელი

განცხადებები

ჩემს შვილს, 19 წლის ვიორგი სურამშვილს მიღებული აქვს თავის ტყინის დაზიანება (კანტუხია, ჰემიპარეზი). მას ესაჭიროება გერმანიის კლინიკაში სასწრაფოდ ოპერაციის ჩატარება. მათი შეფასებით, ოპერაციის ხარჯები შეადგენს 54 000 ევროს.

მე, 5 შვილის მამა, სამების საკათედრო ტაძრის დეკანოზს, თეიმურაზ სურამშვილს არ გამაჩნია არავითარი სახსრები.

ჩემი უმისტესტინი მძინარე და დანო, უმორჩილესად ვთხოვთ ვაილით შემოწირულობა და ყოველმა შემოწირველმა გვაცნობით თქვენი ვაგარი და სახელი, რომელიც მისცემთეული იქნებით ეკლესიაში წირვებსა და ჩემს პირად ლოცვებში.

ვთხოვთ შემოწირულობა გადმოვიცხოთ ანგარიშზე: Chose Bank, Teimuraz Suarshvili ანგარიშის ნომერი: 916786544 საბანკო კოდი/Swift Code: CHASUS33 ან გამოავაზებით მისამართზე: 619 West 175th St., Apt 41 New York, NY 10033. დეტოთმა დაგლოცით ოთავ სოფელსა შნა.

ნარგიზა და ზურაბ ბიბიჩაძეები ოჯახით თანაურგმნობენ მეგი, ვია, ინგა და ლინა მწიფლამშვილებს უდიდეს მუხნარებაში, მეუღლის, მამისა და ძმის

ნანა ამირანაშვილი, მელა მასისურაძე, იზოლდა ჩხარტიანი, თამარ ცხევაძე, ესმე მწიფლამშვილი, ლია ჯიღლა, თანაურგმნობენ ლალი ჯანიაშვილის ძამის

ქირა შიფილაშვილის გარდაცვალების გამო.

მანუარ გაჭახიძე თანაურგმნობს ლალი ჯანიაშვილის მწეხრებაში, მამის შალვიშვილს გარდაცვალების გამო.

ჯერტივდი ჯიბრანტო ბაზოტი ბაროტაჯი შტოტაჯი

ანა კალანდაძე - ლეგენდა, რომელიც ჩვენს შორის იყო და მუდამ დარჩება მარადეულად პოეზიით - თუ სხვა არა, ჭკადრები უამრობი ზღაპარს ანაზე მოძავი თაობებს.

მე კი ალბათ, სანამ ცოცხალი ვარ, ყველას მიუვლები როგორ გამოვიყენებ 20 წლის ბიჭი დიდა ანამ თავის უბრალოებით.

მეო სითამამე და ვთხოვე გაეხსენებინა კონსტანტინე გამსახურდიას მრუდული მინარე ფლავიანდომილი.

რამდენიმე დღეში სათოვად გადაგვდელი მოვინება ვადმიძევა. დიდხანს მესაუბრა, მოკლავით გამომსახრძიდა - ისე სადად და უბრალოდ მითხრა, სხვა გზა არ მქონდა... სამ მოკლადზე ისე ამიყვანა, როგორც გურიკი იციან არაყის „დაძალება“... გავიფიქრე, რომ მითხრა, ტელევიზორზე ვუყურებო.

მშობლებმა ქვეყნად მოვლენილი პოეტური გენიას სახელად ანა უწოდეს - გარდაცვლილი ბებიის ხსოვნის უკვდავად.

დაბადდა გურიაში, ხიდისთავში, მაგრამ ოჯახი იმთავითვე ქუთაისში ცხოვრობდა და ანაც ქუთაისში მაბარეს სკოლაში.

„ძალიან ცელქი ვიყავი, ზარი დაირეკებოდა თუ არა, პირველი მე გავარდებოდი კლასიდან. ბავშვებს ძალიან გვიყვარდა და ბავშვების ნანერვებზე ასევე, საიდანაც ვადმოვხედავდი ქუთაისს, რაც ჩვენი დროსტარებდაც იყო და სიხარულიც“ - გაისვენებს ანა.

ყოველ ზაფხულს ხიდისთავში ატარებდა - უყვარდა სოფელი, გუბაზე უფრო მეტად, უფროსებთან მეგობრობა - „სოფელში მეყავა მესაიღებოდა - მუხობელი ქალი დიდა“.

პირველი ლექსი ხიდისთავში დაწერა - 11 წლის იყო, უმცროსი ძმებთან და ნათესავებთან ერთად ისვენებდა, ტრადიციულად ცელქობდა თბილისიდან ჩამოსულმა ფოცია მამიდამ, რომელიც ქართული ენისა და ლიტერატურის პედაგოგი იყო, ბავშვები ოდის წინ მიხლოდა დასხა, საინტერესო ამბებს უყვებოდა, მოვარე რომ ამოვიდა, ბავშვების ყურადღება მიზიდავდა, მათ წინ გადაშლილი პეიზაჟით დამუხტა და დავალებაც შეპარა - ლექსების დაწერა შესთავაზა, საუკეთესოს ავტორს საჩუქარს შეპირდა.

ანას კონკურენტები იმთავითვე ჩამოეცალნენ გზიდან.

„ყველას არხინად ეძინა, მე კი მთელი დღე თვლიდი არ მომივუტავდა და დაწერე ლექსი „დადი მივარე“. დიდი მამიდან შეკრიბა ოჯახი და წაიკითხა. შემაქს, განსაკუთრებით ძიამა, იმდენი რომ მამიდასთან მისაწერი ადმინისტრაცია. მას არაფერი შეუსწორებია. რომ ეთქვა არ ვარცა, ალბათ აღრასილდეს არა და ვეწერდი“.

გურია, ხიდისთავი შექვეყნა არაერთხელ გამხდარა ანა კალანდაძის შთაგონების წყარო.

„ჩვენ ორი დიდი მარანი გვქონდა, მარნებში ბუერი ცარიელი ქვეყრი იყო, რომლებშიც მეგობრები, რომ ჭინკები ბინადრობდნენ. ამ მოლონებამ დაამწერინა შედეგ „კარნადი ჩემი დამილოცი მძებო“. სოფელში, სახლიდან ადგა ის თოვაც, რომელსაც მე ვეძებოდი „ლამის სახლიში შემოვიტარას თოვა“. ერთხელ მაკითხეს, რომელ კალანდაძეს ვახსენებდითო. ვინდ დავაჯერე, ვინდ არა, კალანდაძის სოფელში არ დავსწრებოდა, ზამთარში თითქმის არ ვყოფილვარ იქ. ასეთ დღესასწაულს

ულებს ქუთაისშიც არ ავინებინადით, დაბადების დღეებზეც არ დავლილით, ისეთი დრო იყო მაშინ, „შემოდიოდა ჩვენში კალანდა“ წარმოსახვით არის შექმნილი. მასთვის, რადიო ჩავრთე, მშვენიერ მუსიკას ვადმოსცემდნენ, უცებ რიწის ტბა დამიდა თვალწინ. მერე დიქტორმა გამოაცხადა, თქვენ ისმენდით ანდრია ბალანჩივაძის „არიწის ტბასი“. ბატონ ანდრეას ვუამბე ეს ამბავი, მითხრა, როდისაც ამ მუსიკას ვუყრდი, რიწის ტბა თვალში არ მქანავო. შემდეგ დამამატა, წარმოსახვა უფრო ძლიერია, ვიდრე რეალობა. ასე წარმოსახვით შეიქმნა ჩემი „კალანდა“.

სკოლის დამთავრების შემდეგ უნივერსიტეტში ფილოლოგიის ფაკულტეტზე ჩააბარა. ლექსების წერასაც მოუხმობდა, მაგრამ არავის აკითხებდა, მხოლოდ გზა და გზა ეკითხებოდა ფოცია მამიდა, წერდა თუ არა ლექსებს. უკვე უნივერსიტეტს ამთავრებდა, ისევე ფოცია მამიდას ნებას რომ დაჰკავა და ლექსები ლიტერატურის ინსტიტუტში კრიტიკოს დიმიტრი ბენაშვილით რომ მიიტანა. აღფრთოვანებული მამიდა ბენაშვილი ანას ლექსები „ლიტერატურა და ხელოვნების“ რედაქტორს გიორგი ნატროშვილს გაუგზავნა, აღფრთოვანებულმა ნატროშვილმა ანას ლექსების საჯარო განხილვა მოაწყო მწერალთა კავშირში და აზანზარდა თბილისი.

უხეშად რომ ვთქვათ, ანა კალანდაძემ „არფელემი“ მისცა საბჭოური ფოფიგან გაუხეშებულ სულს. სინამდვილეს საერთოდ.

22 წლის ანას ლექსებით აღფრთოვანებული გეორგი ბიჭი დაწერს: „1946 წლის 25 მაისი დიდი თარიღია ქართული ლიტერატურის ცხოვრებაში. ამ დღიდან იწყება ქართული ლირიკის აღორძინება. ვაჟა-ფშაველას შემდეგ პირველი დიდი პოეტი მოვევლინა. მას აქვს მეტად ირიგინალური რელიგიური მსოფლმხედობა, სრულიად ახალი პოეტური მეტყველება. მისი შთაგონების წყაროებს ქართლის ცხოვრება, ბიბლია, დავით გურამიშვილი, გურიის ფოლკლორი წარმოადგენს. გასოცარია ერთგული მოტივების უქონლობა, მისი ლექსები უფრო რელიგიური პიმნებს ჰგავს, ვიდრე პირად ლირიკულ აღსარებას. მისი ხმის მუსიკა ახლაც მესმის. თუ ჩემს ასაკში ამ მფლობელობაში ვიდე შეიძლება ბედნიერი წუთების განცდა, მე ის გუშინ განვიცადე“.

შეაქვს კონსტანტინე გამსახურდიაც - „ყოჩაღ, ყმაწვილი ასული“. გადაწყვიტა, სასწრაფოდ გამოიცხას ანას ლექსების კრებული.

მაგრამ ორი თვეც არ გავა, რომ კრებული დაგვიწვდებოდა გამოაქვეყნებს „არადაში“ ლიტერატურულ ჟურნალის „საგზადას“ და „ლენინგრადის“ შესახებ. ანა ახმატოვა „მეტის მეტ რომანტიზმში“, წარსულის ნოსტალგიასა და მისტიციზმში ამხილეს. ზომიერი ცინიზმსა და პესიმინში.

ერთი თვეც არ იყო გასული, რომ „ყოჩაღის“ ქართულ ანას შეუტყობეს - უფრო „მთაბრებში“ გამოქვეყნებულ ლექსები გაუღამდეს. რა არ იბოდიდალეს, ცხოვრების ჩამოყალიბებული ცოდნა აკლიაო, მოვლენების სწორად დანახვის უნარიო, არ ხელმძღვანელობს მოწინავე იდეებით, დეკლარატიური მოტივების ტყვეობაში მოქცეულიო, ლეიონშიშობილად და ქრისტეს შესახებ მაგაზე უფრო ავტენტური პიმნები მათი საუყურის ჰიმნოგრაფიისაც არ დაუწერიათო,

ვის ჰკირდება დღეს ასეთი ლექსები? უფრო შორსაც გატოვებს - ანა ლილიბის აპოლოგეტად გამოაცხადეს, რაღაც უცნო სედვას მუეპყრია და ბუნებურად, „დღიანი ღვინოს ვსვამ და ვთვრებო“-ო.

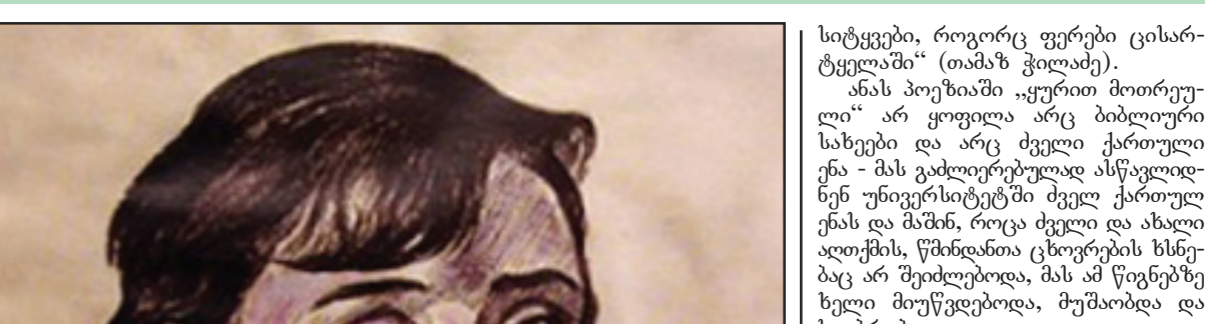
„ეს შემთხვევითი სტრიქონი როდია. შეიძლება ითქვას, რომ ანა კალანდაძის ლექსებში სიმთვრალის, ლილიბის აპოლოგეტად გვაქვს საქმე. „ღვინიანი ჭიჭი“, „ქუდმხილი ქვეყრი“, „ღვინიანი კოპე“, „ღვინი დამახრწონს“, „ღვინი დოქტი“- ასეთია ამ ქალის პოეტური ლექსიკა“ - წერდა ერთი ტვინდურდლიანი კრიტიკოსი.

მალე მწერალთა კავშირის ყრილობაში



სპონსორი
მოთხოვნები
მოლოდ რჩეულები ახერხებენ - მოისხეინონ სახელით. მან ეს მოახერხა. ახსენებ ანას და ეფილისებმა ანა კალანდაძე და არავინ სხვა. ის პოეზიის ტახტზე ავიდა 22 წლის. ავიდა იმ წაში, რა წაშაც მწერალთა კავშირში მოეწყო მისი ლექსების განხილვა. მისი დიდების შარავანდელი ვერ შებადა ლილიბეფი კრიტიკოსების ყფვად. ის დროს არ უწევდა წინააღმდეგობას და ვერც დრო გაუშკლავდა მის სტრიქონებს.

ანა კალანდაძე - ბუმბერაზი, როგორც ფშავის მიები და ნაზი, როგორც ამ მთის ძირას ამოსული ია...
სიტყვები, როგორც ფერები ცისარტყელაში“ (თამაზ ჭილაძე).
ანას პოეზიაში „ყურით მოთრეული“ არ ყოფილა არც ბიბლიური სახეები და არც ძველი ქართული ენა - მას გაბლიერებულად ასწავლიდნენ უნივერსიტეტში ძველ ქართულ ენას და მამინ, როცა ძველი და ახალი ადოქსის, წმინდანთა ცხოვრების ხსენებაც არ შეიძლება, მას ამ წიგნებზე ხელი მიუწვევებოდა, მუშაობდა და საუბრობდა.



„ზმირად უკითხავი ჩემთვის საიდან შეპოვდა ეს თემატიკა შენს სულში. უნივერსიტეტიდან იყო ჩემი პასუხი უნივერსიტეტმა მასწავლა წმინდანის ცხოვრება“.
ანას პოეზიაში არც ფშავ-სვსურული მოტივი იყო ყურით მოთრეული: უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ, არნოდ ჩიქობავას წინააღმდეგობით, მუშაობა დაიწყო ენათმეცნიერების ინსტიტუტში, ლექსიკოლოგიის განყოფილებაში. იმხანად ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონის რეკტორული მზადებოდა არნოდ ჩიქობავას ხელმძღვანელობით.

ლექსიკონის მასალის მოსაძიებლად ექსპედიციები იყო მთელ საქართველოში. ანა კალანდაძე ფშავ-სვსურეთში მიაგინეს:

„ეს იყო შეხვედრა ახალ და გასაცარ სამყაროსთან, რომელმაც დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩემზე და ფშავ-სვსურული ლექსები შემაქმნინა. ფშავში ოჩაიურების ოჯახში ვცხოვრობდი. ალექსი ოჩაიური მასწავლებელი იყო, მას არაერთი წიგნი აქვს გამოცემული ფშავ-სვსურეთზე. საოცარი ქალი იყო ნათელა ბალიური - დედაცა, თბისა, გოგი და ირაკლი ოჩაიურების დედა. ისე ვერაფერი ჩავიღვინე ფშავში, არ ოჯახს რომ არ ემსახურებოდა, ნათელას დედა, ლულა წიკლარი, ქისტებს ახსენებდა ზმირად, ქისტსა ჰგავსო, იტყვად ლამზ მოხდნილი კაცზე. ამდენი მტკარა რომ იყო, კეთილი ვგვაკვიცი იყვნენ, ეგრეთვე ვადავითქმენივით, იქ იცანი ვაყვაცობის ფასი, თუნდაც მტერი იყოს“.

ოდისაც ლეგენდასავით დავიღვინე რომ ანა სვსურ ვაჟაკს ეტრფოდა. უკვე დღემდე მოხუცი ანა იტყვის რომ - „გატყავს ბუერი მქონია, და თქვენ წარმოადგინეთ ახლაც მაქვს“ ის იყო ანა, რომელსაც ძალუხდა მამრი დედა ბათისძეც კი, რომელიც მის სახლში შუკრას ლამობდა.

ნაკამსხობი შიიხანა სერქსელა

ბაზე, ცეკას მალაჩინოსებსა გაილაშქრეს ანას წინააღმდეგ - გაუმრთილებლად მიიჩნევს ის სენსაცია, რაც ანას გამოჩენას მოჰყვა.

ის კი არა, მალე ანას გულსთვის სერო ზაქარაძეც გაღამდეს, გაუგებარია რა პრინციპით ხელმძღვანელობდა, როცა მსატრეულად კითხულობს ლაღი ასათიანის და ანა კალანდაძის ლექსებს.

მალე ახალგაზრდა პოეტზე იხრუნეს და „ზემოდან“ საორიენტაციო თემატაკაც გაუგზავნეს, რომლის მიხედვით ანას ლექსები უნდა ეწერა.

„ურჩიეს“ ლექსები ეწერა საჭიროის, რუსიკის შესახებ, კომპანიით პურის ალბაზე, პურის ბეღლზე, მწვემსებზე, მათ მომთაბარებელზე კოლმურებზე, სენა-თესვაზე, მალაროლებზე, პიონერებზე, სტალინურ მეგობრობაზე, რომელიც, ბაღებსა და ბოლზე, ფიჭულსტრულებზე და რაღა თქმა უნდა კომუნისტების დიდ მშენებლობაზე.

რამდენიმე წელი ანას ლექსი აღარ დაუწერია

მისი ლექსების პირველი კრებული 7 წლის დავიანებით, სტალინის გარდაცვალების შემდეგ გამოვიდა და

დაიდრა დვარდლის ახალი ტალღა. „ანა კალანდაძე ცდებოდა და ახლაც ცდება, როდესაც რომანტიკული ლენაქით თვალზე გაჰყურებს ფოლკლორულ საქართველოს. ეს შუა საუკუნეების ფლიორი რაც უფრო მალე ჩამოსცილება მის პოეზიას, მით უფრო გაიზრდება და დაეკავადება ის. ნამყო, ძველი საჭიროა და აუცილებელიც, მაგრამ მხოლოდ არწმუნისთვის და მომავლისთვის და არა თავისთვისად. საერთო იმდენად კარგია და წარმტყავი დღეს, რომ მის შესახებად გუმიხდელი საჭირო აღარაა. ჩვენი ინდივიდუალური სამყარო განსწავლულია კოლექტივის გრძობით. ახალმა პოეტმა უნდა იგრძნოს და შეამჩნიოს ეს ფენომენი და მას ადეკვატური პოეტური ფორმა მოუხანოს“.

ისინი ყველგან და ვეღარას აკლებდნენ ანას სტრიქონების ქარავანს

თამაზ ჭილაძე იტყვის, რომ ანას სხვათაგან განსაზღვრებით „ერთი მუსხელი იყო უწყვი, ადვილად რასამხრევი სინატფის ძღვემოსილება“.

„ასეთი განცდა აღძრავს, მაგალითად ჩინური ფაფური ანდა ძველი ქართული მინაქარი. ჩნდება სიმშვიდის მაგნი-

ტური ველი, გაზაფხულის ხასხასა მდელი, გარშემორტყმული მირაჟებად, რომლებიც შეიძლება იმ ქვეყნიდანაც კი, ანუ ჩვენი მარადიული სამყოფელის ფლიორი და ორი ქვეყნის საზღვარზე დგომის, თუ შეიძლება ასე ითქვას, შემამფთოებელი საიმით გვაგვსენ. ანა კალანდაძის პოეზია იმდენად ემოციურია, საკვრველი მისი ლექსებიდან ჩვენს დღევანდელ ლირიკულ გემოლის საგალობლებს იღვმალი თესიკა, რომელიც არსებით გვაგვსენ. ანა კალანდაძის პოეზია ამტკველებული ფიქრია, გულითქმება, აღსარება საკუთარი სინდისის წინაშე მარტოდ დარჩენილი ადამიანის. ამასთანავე, მისი ლექსები, მაღალი ხელოვნების, მაღალი პროფესიული ნიშნითაა აღჭურვილი, ამდენად აქ ვგზავლტავა კი არა, ემოციური ლოგოკაა, თუ გნებავთ ემოციური წყნობა, ერთგვარი „ქოცების საპეტრო“-სადაც ისევე ბუნებრივი კანონზომიერებითაა წარმოდგენილი

სურული ლექსები შემაქმნინა. ფშავში ოჩაიურების ოჯახში ვცხოვრობდი. ალექსი ოჩაიური მასწავლებელი იყო, მას არაერთი წიგნი აქვს გამოცემული ფშავ-სვსურეთზე. საოცარი ქალი იყო ნათელა ბალიური - დედაცა, თბისა, გოგი და ირაკლი ოჩაიურების დედა. ისე ვერაფერი ჩავიღვინე ფშავში, არ ოჯახს რომ არ ემსახურებოდა, ნათელას დედა, ლულა წიკლარი, ქისტებს ახსენებდა ზმირად, ქისტსა ჰგავსო, იტყვად ლამზ მოხდნილი კაცზე. ამდენი მტკარა რომ იყო, კეთილი ვგვაკვიცი იყვნენ, ეგრეთვე ვადავითქმენივით, იქ იცანი ვაყვაცობის ფასი, თუნდაც მტერი იყოს“.

ოდისაც ლეგენდასავით დავიღვინე რომ ანა სვსურ ვაჟაკს ეტრფოდა. უკვე დღემდე მოხუცი ანა იტყვის რომ - „გატყავს ბუერი მქონია, და თქვენ წარმოადგინეთ ახლაც მაქვს“ ის იყო ანა, რომელსაც ძალუხდა მამრი დედა ბათისძეც კი, რომელიც მის სახლში შუკრას ლამობდა.

მოეცე საუკუნის დასაწყისის ბათობი. თაყაშვილების ოჯახი. სტუმრები ბლომად. ლეგენდარული ცეცხლით თაყაშვილებიდან - სოფელ ნათესავებამდე. მათი გამოჩენა და თაყაშვილების ანეცი გავიდა სესილია - ისუსება. ავირდება სტუმრებს. მათ შერას, სახეებს, მძიკას, ყვსტებს, დაკორიდ ხელებს, დიმილს... სტუმრები მდიდან და იწყება თეატრი სარკისთან. ხან ერთ სტუმარს განასახიერებს, ხან - მეორეს.

მაყურებლის წინაშე 7 წლის ასაკში წარდგება - შინაური წარმოდგენა, როლი? - ყველისი. სარკის წინ დაოსტატებული სესილია საშინლად დღვავს. კარგავს მადას. თავს ანეცი თამაშსა და გართობას. თვალსაც არ მოხუჭავს საექტაკლის წინააღმდეგ. იმდენად აზნებულა, რომ დასახმარებლად ექმს უხმობენ. მალე კი სესილია უკვე ნამდვილ სენიანზე დგება. ბათობის თეატრში პაუზტმანის „პანელე“ იდგება, სესილია სხვა ქვეს ბავშვთან ერთად ანელორს თამაშობს. დავალება თან მარტავია, თან როული - ბავშვები გაუმძრეულად უნდა იდგნენ პანელის მინის კუბოსთან.

ფარდა გაიხსნა და ძლიერ შეკოწიწებული დეკორაცია სესილიასთვის ზღაბრულ სამყაროდ იქცა. დასრულდა სპექტაკლი, იყო ტამი, ყვეფილი... დარბაზი დაცარიელდა, სესილია კი ისევ ქანდაკებასავით გაუმძრეულად დგას სენიანზე.

სესილია 8 წლისაა. ოჯახი თბილისში ვადბოის საცხოვრებლად. თეატრი. სპექტაკლი „დალატა“- შთაბეჭდილება გრანდიოზული და ამიერიდან თეატრისთვის ღალატი წარმოადგენდა სესილიასთვის. 16 წლისა ფლავიან სტუდიოში ჩააბარებს. ამ სტუდიას ცოტა მოგვაგონებთ სტანისლავესკი ეწვევა - სამხატვრო თეატრი თბილისშიდა საკასტროლოდ. სტუდიელებს სტანისლავესკის აწირებენ თავს - უკითხავენ ლექსებს, ფეავრაკებს, უწევენებენ პანტომიმებს. სტანისლავესკის ყველაზე მეტად ის პანტომიმა მოეწონება, სადაც სესილია შინააბარებს. ასახერხებს. თავისთან მიიხმობს, შეაქვს, თავზე ხელს გადაუსვამს. თუმცა, სესილია არასოდეს არ ჩაივლის

თავს სტანისლავესკის სისტემის მიმდევრად. მას ერთის სწამდა - კოტე მარჯანიშვილის.

მოვიანებით, სწორედ ამიტომაც მატოვებს რუსთაველის თეატრს და სანდრო ამბიეტელს. სხვა არტისტებისგან განსხვავებით, მას არც კონფლიქტი პქონია ამბეტელთან, არც მის დღვარვაში გასერდლა და არც სიკვილის შემდეგ უღანდლა. სიცოცხლის ბოლომდე, პედაგოგად მარჯანიშვილსა და ამბეტელს მიიჩნევდა, მაგრამ მინე წავიდა ამბეტელისგან. წავიდა იმდენი, რომ მისთვის, როგორც არტისტისთვის, მარჯანიშვილის ესთეტიკა უფრო ახლობელი იყო, ვიდრე ამბეტელის გმირულ-რომანტიკული სულისკვეთება და დაყოკებული ლტოლვა მონუმენტურისკენ. მარჯანიშვილთან ის სხვა რამის გამოც წავიდა. წავიდა იმდენი, რომ მარჯანიშვილთან წავიდა მისი მრუდული ვასო გოძიაშვილი. ისინი ჯერ სენიანზე იყვნენ ცოლ-ქმარი - გოგორ ფულდის „ვირის ჩრდილში“ ვასო გოძიაშვილი მეფიერს თამაშობდა, სესილია - მის ცოლს. მერე ცხოვრებაშიც მისი ცოლი ვახდა, მაგრამ მალევე დაშორდნენ. სესილიამ მარტო გაზარდა ბიჭი. აღარ გათხოვილა. იმ დღეს სიყვარულის ერთგული დარჩა. თბილისში ფესს ადგამს ლეგენდები სესილიას პატიოსნებასა და ზნობრივ სისამტაკებზე.

თუმცა, იგი არც ციციკორედ მოველინება ვინმეს, არც პურიტანად. მეტრც, დღემდე ისხენებენ, თუ როგორ იხილავდნენ თეატრში ერთი ბოპებური ცხოვრების მქონე უკილურსად ნიჭიერი მსახიობი ქალის თეატრიდან გამკვების საკითხს და იმასაც, რაც მამინ თქვა სესილიამ - თეატრში უნიჭო „მასიერების“ (მოზების) მეტი რაა, მანც-ცლამინე ნიჭიერი რომ არ ვაგადლოთო! გაუდგებას რაც შეეხება, თვითონ სესილია ერთხელ მარჯანიშვილმა რეპეტიციიდან გაავლო - „უნიჭო-უნიჭოს“ ძახლით. სესილია ვერ გაუობდა მადელისთან მუშაობას, თავს შუბოვლად გრძობდა. აი, სენიანზე ავიდის შემდეგ კი მას სხვადაცვების სხვა გზა ჰქონდა. გმირი ვარდნად უნდა დაეხანა - როგორ დადიოდა, როგორ საუბრობდა. ხელი ჩავლო მისი ხასიათის არტერიისთვის და ჩაებრა სული. შთამბეჭდავი და დაუფიწყარი სახე

ყოველი მარტოების გზა



სესილია თაყაშვილი - ყველას ბებია ოღლა, ასინეთა, მარადია, მოხუცი ბუღალტერი. ყველას, ვისაც ნახევარი საუკუნისთვის არ გადავაგობიფებია, ის მხოლოდ კინორან ვიანას სოფს, რადგან რადგან მან თითქმის ნახევარი საუკუნის განმავლობაში მამინ, როცა დიდების ზენიტში იყო...

შეიქნა. როლები ძირითადად ეპიზოლური ჰქონდა, თან უმეტესად წყალწყალ პიქსებში. მაგრამ რა? მაყურებელთან ხომ არ დაიწყება წყურუნის დრამატურგის უნიჭობაზე, ან რეჟისორზე, ეს როლი რომ მისცა? ამიტომაც მთელი ვატყავით ქმნადა სხვადასხვა სახეებს და მისი „პაიკი“ როლები იმ „პაიკად“ ვეველინებოდნენ - ლახიერი რომ ხდება მაყურებლის წინ.

აი, წყურუნით კი ამბობენ, რომ ძალიან ბუერს წყურუნებდა, იმდენად ბუერს, რომ სხვა მსახიობებს სახეაროდ უკარგავდა მუშაობის ყოველგვარ ხალოსს. წყურუნებდა როლის მიქმების, ცდილობდა „როლიდან დაეკავს“- თითხედა შეცვალს, მინიმუმ ღებლილი რის დანახვას მინე. მერე წყურუნებდა რეპეტიციებზე, ამუხაიებდა დრამატურგს, ვიშეშებდა, რომ როლი არ გამოსდიოდა. ბოლოს კი სენიანზე საწყალებს ახდენდა.

ცხოვრებაშიც უყვარდა წყურუნი, სულ უძლიობაზე წყურუნება - გემრიელიად გამოძინებულცი კი. უყვარდა ტელეფონზე ჭკუჭკუა, მაგალითად, კაკო კანტალიანთან.

სესილია წყურუნებდა, მაგრამ განა არ ჰქონდა საწყურუნო? მისი ნათამაშვი როლები ჩამონათავის რომ იყო გადაავლო, გული მაგიკვებდა, თუ რა ხარახურა დრამატურგების სქემატურ როლებს ალევდა უდიდეს ტალანტს. წყურუნა იყო, მაგრამ რატომდაც არ წყურუნებდა, როცა ვივა ლირი თეატრში ილა ბებია როლი მისცა, არც მამინ, როცა ვასო ვუმტაშვილმა დიდყოფილი ელისაბედი თამაშა შილერის „მარამ სტოუარტში“.

„მარამ სტოუარტში“ სენიანზე ქართული სცენის ორი დიდყოფილი იდეა - ვერიკო და სესილია. სწორუპოვარ კანამ ჩააღმინად აღიარებულმა სესილიამ კიდევ ერთხელ და საბოლოოდ დაამტკიცა, რომ ის ასევე სწორუპოვარი იყო, როგორც ტრავიკოსი. ვიუხე-ალურადაც საოცრად გავდა სესილია ელისაბედ ტიუდორს. სესილიას ფორტლან იმელოსის ძღვემოსილი დედყოფალი გვიყურებს მკაცრად. ისევე ფოტოები ვეამობობს, რომ სესილია ადრეული ახალგაზრდობიდან გარდასახვის დიდოსტატი იყო. სრულიად ახალგაზრდა თამაშობდა ხნირ ქალებს, 26 წლისამ ითამაშა ცხოვრებისგან

გაუბედურებული მოხუცი ქალი ამალი კარლოვონა ა. აფიბორგონის „შიშიში“, 29 წლისამ - შამბილის მოხუცი დედა, 31 წლისამ - პარას-მეტურგის უნიჭობაზე, ან რეჟისორზე, ეს როლი რომ მისცა? ამიტომაც მთელი ვატყავით ქმნადა სხვადასხვა სახეებს და მისი „პაიკი“ როლები იმ „პაიკად“ ვეველინებოდნენ - ლახიერი რომ ხდება მაყურებლის წინ.

აი, წყურუნით კი ამბობენ, რომ ძალიან ბუერს წყურუნებდა, იმდენად ბუერს, რომ სხვა მსახიობებს სახეაროდ უკარგავდა მუშაობის ყოველგვარ ხალოსს. წყურუნებდა როლის მიქმების, ცდილობდა „როლიდან დაეკავს“- თითხედა შეცვალს, მინიმუმ ღებლილი რის დანახვას მინე. მერე წყურუნებდა რეპეტიციებზე, ამუხაიებდა დრამატურგს, ვიშეშებდა, რომ როლი არ გამოსდიოდა. ბოლოს კი სენიანზე საწყალებს ახდენდა.

ცხოვრებაშიც უყვარდა წყურუნი, სულ უძლიობაზე წყურუნება - გემრიელიად გამოძინებულცი კი. უყვარდა ტელეფონზე ჭკუჭკუა, მაგალითად, კაკო კანტალიანთან.

სესილია წყურუნებდა, მაგრამ განა არ ჰქონდა საწყურუნო? მისი ნათამაშვი როლები ჩამონათავის რომ იყო გადაავლო, გული მაგიკვებდა, თუ რა ხარახურა დრამატურგების სქემატურ როლებს ალევდა უდიდეს ტალანტს. წყურუნა იყო, მაგრამ რატომდაც არ წყურუნებდა, როცა ვივა ლირი თეატრში ილა ბებია როლი მისცა, არც მამინ, რო

ახალი, მახვილი, საჩხუბრობა!



ის მუდამ ახალგაზრდად და მუდამ ულამაზეს, ელეგანტურ მამაკაცად დარჩება, მას არასოდეს შეეგერცხება თმა, მით უმეტეს - არ გამელოტდება, არ დაუშნოვდება. მას ვერ გარყვნიან დრო, ვერ დაამბობს ჩვენს წარმოდგენებში. ის გმირია და გმირად დარჩება - რომანტიკულ გმირად, გმირად, რომელიც ამშვენებს ქვეყანას, კინოს და რომელმაც თავი გასწირა სამშობლოსთვის.



დრო უძლურია მასთან, დროს ერთადერთი რამ შეუძლია - ჩვენ დაგვა-ვიწყოს ის, რომ არა აუბედობი 1992 წელი და აფხაზეთის ომი, წელს ლე-ვან აბაშიძე 48 წელი უნდა შესრუ-ლებოდა.

ის კაცი იყო და იცოდა, რომ არც მარტო გვრანს ეკუთვნოდა, არც სიგი-ფრემე შეგვარებულ ქალებს, იცოდა, რომ ის სამშობლოს ეკუთვნოდა უპირ-ველესად და თავიც სწორედ ამ უპირ-ველესს შესწირა.

1987 წელს ფრანგულმა პრესამ კანის ფესტივალის მიზიზილვაში, ლიკა ქაჯვარაძე მონიკა ვიტის შედარა, ლე-ვან აბაშიძე - მარლინ ბრანდოს. ისე, თავად ლევენამაც, როდესაც სამი მსახი-ობის დასახელება სთხოვეს, ვერარ-ფილიპთან და ლოუბმინთან ერთად, სწორედ ბრანდი დასახელა სამ საუ-კეთესო მსახიობს შორის. ფრანგები იმეორებდნენ, რომ ლევენ აბაშიძეც მალე ავიდოდა ასეთ სიმაღლეზე.

ლევენს ეს არ დავსცადა. ის მხო-ლოდ ქართული კინოს ვერარ ფილი-პად დარჩა.

„გადასაღებ მოედანზე პირვე-ლად შემდეგდასული მოეხდის, როგორც ამბობენ, „ნაცნობობით“. ვებობობობი ღანა ლოლობერი-ძის ქალიშვილიან, ნუცა ალექსი-ძის ქალიშვილიან. ქალბატონი ღანა იდგა ფილმს „რამდენიმე ინტე-რეო პირად საკითხებზე“. ჰოდა, აი, ამ ფილმში, მე შეგასრულე მთავარი გმირის შეღლის როლი. ფილმის გადაღებისას ახლოს გა-ვიცანი კინო, რომელიც თეატრ-თან ერთად ძალიან უყვართ ჩვენს ოჯახში. თუმცა პროფესი-ონალი მხოლოდ პაპა - სილი-კო ვირსალაძე, დიდი თეატრის მსახიობი. ბავშვობაში მესამხრე-ობა მიწოდდა, რადგან სახანძროს ახლოს ვცხოვრობდი. ცოტა რომ წამოვიზარდე, ექიმობა მომიხდა. ალბათ, იმიტომ, რომ ამ დროის-თვის გატაცებული ვიყავი ცხე-ნონობით, მოტოციკლით, თხილა-მურებით და ხშირად საავადმყო-ფოში დამტყვევებელი ვხვდებოდი. საბოლოოდ გადაწყვიტე, თეატრ-რალურ ინსტიტუტში ჩამბარე-ბინა. ბატონმა მიხეილ თუმანი-ვილიამ აიყვანა კურსი. მე განე-ბის მაღლიური ვარ, რომ მასთან მოეხდის. მთელი კურსი თეატრ-რის ცხოვრებით ვცხოვრობდით. ბატონი მამა, კინოსახიობთა თე-ატრის სპექტაკლებში გვათამა-შებდა. უკვე მთელი კურსი შე-გასრულე მთავარი როლი სპექ-ტაკლში „ჩვენი პატარა ქალაქი“.

ბატონმა გიორგი შეხვედრა-ამ ფილმ „ახალგაზრდა კომპო-ზიტორის მოგზაურობის“ გადა-ღებად რამდენიმე წნით ადრე მინიჩა, წამეკითხა თითარ ჩხეი-ძის რომანი „პორაიყი“. მერე სცენარსაც გავეცანი და მივხედი, მთავარ როლს ვითამაშებდი. გა-დაღების დაწყებამდე უკვე მერ-დნენ, ფეხი მოვიტყეხე და ტრავ-მატოლოგიურ ცენტრში ამოვავი თავი. ექიმს ვკითხე, დიდხანს მომიწევს წოლა-მეთქი? - ორი თვე მაინც! მთელი ფილმის გადაღების მანძილზე ნატკენი ფე-ხით მიმიწია თამაში. მაყვარებე-ლი, ალბათ, ვერც ხვდება, ზოგს შეიძლება უკვირს კიდევ, როგორ დავის ეს კაციო? - ვერ კიდევ 1985 წელს უამბობდა 22 წლის ლევენ აბაშიძე „სოვეტსკაია კი-ნოს“.

ლევენ აბაშიძეს კინოში მართლაც დაქალმა „ჩაუწყო“ საუკუნეა ალექ-სი-მესხინიშვილმა ულტიმტუმი წაუ-ყენა ღელას - თუ ლევენს არ გადა-

ლებ, ნურც მე გადამიღებო. და აი, ლევენს იღებენ ფილმში, დანიშნულია გადაღების დღეც, და როგორც დედა-მისი იხსენებს, გადაღების წინა ღამეს თითორად ათენებს ფანჯარასთან. თურმე იცით რატომ? ემინიოდა, ამინდი არ გაფუჭებულიყო.

ლევენის ბავშვობა სავესე იყო ტრავ-მატოლოგიურ-რომანტიკული თავგა-დასავლებით. ერთხელ მეგვარებულის-თვის იხსენება და თითიც მოიტყნა, მერე ეს თამაში შეინახა და თურმე საკონტროლო წერების დროს მშვენი-რად იყენებდა.

ერთხელ ფეხბოტეხილი წაივია ბიჭვინთაში და შეგვარებულის გამო მუშეილე სართულზე ავიდა თამაში-ანი ფეხით, მხოლოდ იმიტომ, რომ ყვავილები დატოვებინა კართან. ერ-თხელ ვანგიანი მილით ამტარა შე-გვარებულის აივანზე. დანჯარული მოტოციკლით ბაკურიანში მგობობე-თან ჩასვლაც ლევენ აბაშიძის სტილი იყო. ერთხელ „ნივით“ ორბოში ჩაგარ-დნილა და იქვე დაუტოვებია.

ქეთუსა იგნატოვა გაიხსენებს, რომ მხოლოდ მან იცოდა ერთი ყვავილის განსაკუთრებული ელეგანტურობითი მ-რთმევა და მხოლოდ მას შეეძლო ნე-ბისმიერი ასაკის ქალის მოხიბვლა, მონუსხვა. ლევენ აბაშიძის გვერდით მუდამ ღამაში ქალები იყვნენ. და ეს ქალები ხშირად იცვლებოდნენ. ლევენ-ის დედა, ქალბატონი მანანა ხიდაშე-ლი თვალცრემლიანი მიყვება: „რომ მოვიდიოდი, სულ სხვადასხვა გოგოე-ბი გამოდიოდნენ სახლიდან, მაგრამ არასოდეს უსინდისობა არ ჩაუდენია, ყოველთვის იცოდა, ვისთან როგორ მოქცეულიყო“.

და ამ გაუთავებელ რომანებს შორის იყო ერთი დიდი და გამორჩეული რომანი - ლევენის და მოღვაწეული მსახიობი გოგონას, მიკას რომანი.

მანანა ხიდაშელი: „მიკა მოღვაწე-ლია, აქ სწავლობდა თეატრალურ ინ-სტიტუტში, აქ გაიცნეს ერთმანეთი და დაიწყო დიდი რომანი. თავიდან ჩუმად დადიოდა ჩვენთან, მერე ლევენამ მოსოვა, დედა, მე ცოლს არასოდეს არ შევირთავ (რატომღაც ასე ამბობ-და ყოველთვის), მაგრამ ძალიან ვთხოვ, მიკა ჩვენთან იცხოვროსო. აქ ცხოვრობდა. მერე მიკამ დამითავ-რა და წავიდა, რეკავდა, ლევენის დაღუ-ვა სამხინლად განიცადა, ჩამოვიდა, დღემდე მემხინება, მირეკავს, ახლაც არ თხოვდება, მე სულ აქედან ვუკი-ვინებ, გათხოვილი-მეთქი“.

ლევენ აბაშიძის განუყოფელი სილამაზე ავადობდა ყველას, დიდას და პატარას. ნატა მურვანიძე და ლევენ აბაშიძე ერთ ეზოში იზრდებოდნენ.

ნატა მურვანიძე: „პირველად რომ ენახე, ალუბლის ხეზე იჯდა და იქიდან გადმოძახდა: ეი, ალუბალი არ გინდაო?! იმდენად ღამაში იყო იმ ალუბლებში, გული შექეკუნდა. ჩვენს ეზოში ბროწე-ულის ხე დგას, რომელიც ჩვენმა წი-ნაბრებმა დარგეს, მაგრამ ის არასოდეს ყვავდა. ვილაკამ ვკითხვარა, ხე შეამ-ნიეთ და აუცილებლად მოისხამს ნა-ყოფსო. ლევენამ ცული მოუქნია ხეს, მე ვეხვეწებოდი, არ მოჭრა, წელსაც ვაცალით-მეთქი. ბროწეული მართლაც აყვავილდა. ლევენს ჩვენთან აღარაა, მაგრამ ხე ყოველ წელს ყვავილობს“.

რეჟისორ გოგი ქავთარაძის დის-შვილმა, იმ პერიოდისთვის პატარა გოგონამ, მაცაკომ, როგორც იყო, ნახა თავისი კერა - ლევენ აბაშიძე, ლევენ-მა ალუჩა შესთავაზა გოგონას. გოგო-ნას ალუჩის შენახვა უნდოდა. მაგრამ ლევენს უყურებდა და სხვა რა გზა ჰქონდა, ჩაქინა. მაგრამ კურკა მისცე გადაინახა. ლევენისგან ნაწყობი ალუ-ჩის კურკა... სამახსოვროდ. სახლში დაბრუნებულმა დედის ძვირფასობის-ანი ბეჭედი აიღო, ბუდღიდან თვალი

დაიხსნა. იმ დღეებში ლევენს აბაშიძე თბილისში დაბრუნდა და ნახა აფხაზეთიდან რამდენიმე დღით ჩამოსული ვია ნადირაშვილი. რომელიც მთელი დღის განმავლობაში, აფხაზეთში ბრუნდებოდა. ლევენს იმ დღეებში ვერ მივხვდნენ. წასვლისას ბიჭებს დაუბარა, თუ უნებურად მოვიწიეთ წასვლა, მე კოორდინატებს გავივინო და ადგილზე პირდაპირ ბათუმიდან ჩამოვალ. მაგრამ აფხაზეთში წასული ბიჭები სულს კოორდინატებს არ ტო-ვებდნენ თბილისში. საახლოლოს აი-მეხვდნენ, შტაბის სამუშაოებს ვასრუ-ლებით. საბოლოო მოქმედებებში არ ვმონაწილეობით. არადა, პირველივე დღიდან იარაღი ეჭვით ხელში.

ბათუმი გადაღებები დასრულდა. 5 სექტემბერს ლევენ აბაშიძე თბილისში დაბრუნდა და ნახა აფხაზეთიდან რამდენიმე დღით ჩამოსული ვია ნადირაშვილი. რომელიც მთელი დღის განმავლობაში, აფხაზეთში ბრუნდებოდა. ლევენს იმ დღეებში ვერ მივხვდნენ. წასვლისას ბიჭებს დაუბარა, თუ უნებურად მოვიწიეთ წასვლა, მე კოორდინატებს გავივინო და ადგილზე პირდაპირ ბათუმიდან ჩამოვალ. მაგრამ აფხაზეთში წასული ბიჭები სულს კოორდინატებს არ ტო-ვებდნენ თბილისში. საახლოლოს აი-მეხვდნენ, შტაბის სამუშაოებს ვასრუ-ლებით. საბოლოო მოქმედებებში არ ვმონაწილეობით. არადა, პირველივე დღიდან იარაღი ეჭვით ხელში.

ბათუმი გადაღებები დასრულდა. 5 სექტემბერს ლევენ აბაშიძე თბილისში დაბრუნდა და ნახა აფხაზეთიდან რამდენიმე დღით ჩამოსული ვია ნადირაშვილი. რომელიც მთელი დღის განმავლობაში, აფხაზეთში ბრუნდებოდა. ლევენს იმ დღეებში ვერ მივხვდნენ. წასვლისას ბიჭებს დაუბარა, თუ უნებურად მოვიწიეთ წასვლა, მე კოორდინატებს გავივინო და ადგილზე პირდაპირ ბათუმიდან ჩამოვალ. მაგრამ აფხაზეთში წასული ბიჭები სულს კოორდინატებს არ ტო-ვებდნენ თბილისში. საახლოლოს აი-მეხვდნენ, შტაბის სამუშაოებს ვასრუ-ლებით. საბოლოო მოქმედებებში არ ვმონაწილეობით. არადა, პირველივე დღიდან იარაღი ეჭვით ხელში.

მის ცხოვრებაში კომედია დაბა-დებისთანავე დაიწყო - რატომღაც მშობლებმა მითოლოგიური სახელი - იპოლიტე დაარქვეს.

იპოლიტე ზეინა - გლეხის ოჯა-ნში დაბადებული სიცილის მეფე. პარადოქსი: სიცილის მეფე ჩვი-ლიობისას ისეთი მტრად იყოფოდა, ერთხელ დედამ ზამთარში, თოვლში, გარეთ აკვინანდა გაჭნია.

ის ატარებდა ბუნებრივ, თვითნა-ბად კომხმს, დღეს საქარია თვალი მოპკრა მას ეკრანზე და ხარხარი გიტყვება - რომც არ ჰქონდა რამე, ვიდრე სცენაზე და ეკრანზე გამოჩ-ნდებოდა იპოლიტე ზეინა, მორეულ ახალგაზრდაობაში ხაშურში სახკვე-ბაში მუშაობდა ინსპექტორად, დახუ-ჭვით თვალი და წარმოიდგინეთ წიწ-კვი იპოლიტე, როგორც დღეს იტყ-ვიან ამ პოზიციაზე და ეგვიც ახალი კომედია... ან გენუბათ ხარაგაულის რაიონში აგურის ქარხნის მეგმეც ეკონომისტად, ან პურის მცხობლად თუ მეთულუნჩენი - სადაც კი მას უშუშავია.

ანდა, სულაც ის წარმოიდგინეთ როგორ პარავს უკვე სახელგანთქე-ლი იპოლიტე საკუთარ სიღვრის ნიფხავს სარეცხის თოვიდან. არა, ტრასეტესი უცხო იყო იპოლიტეს-თვის, უბრალოდ კოსტიუმს - დიდ შავ ტრუსებს ეძებდა „ბურთი და მოიფინისო“, ეძებდა და აივანზე, გაფენულ სარეცხში მიავსო. მაგნი და „ჩაიკვი“ კიდევ კუჭკუჭის. სი-ღვრმა ვერინკამ რომ ქვეყანა შემ-რა, იპოლიტემ დაამშვიდა - აი ნი-ფხავი მსოფლიოს მკარს, შენ ტანზე კი ვეღარავინ ნახავდა.

სწორედ ამ ნიფხავში გამოწყო-ბილი იპოლიტე ითვისა ვან გაბემა კანის ფესტივალზე, რატომ არ ვიც-ნის ამ კაცს, რა გეიზოი გყოლიათო. ნიშ იმ ვერინკას ნიფხავი ეცვა, რომლის დაკვლის, გაპუტვისა და შებრაწყვის პრამბედაც ვაკისა ერთ-ერთი ქვეყანას, როცა ერთი მანკვა-ლაძემ ტენი „შუეჭამა“ - ამისთვის დამატყვე, ამისთვის დამატყვე? პარადოქსი: კოვიდის გენიოს ზეი-ნიას თავი იმთავითვე ტრავადის-თვის შობილად მიანდა. 22 წლის იპოლიტეს საკუთარმა მამამ რომ ყვარყვარეს როლი მისცა, ტუფუფ-



სიხილის კეფა

ბიდან ისეკვა - საკუთარი მამა მლუპე-სო. „მე, ტრავადისთვის დაბადებულ კაცი ჩემ მამს უნდა კომედიაში გადა-მავდოს, ჩემი დაღუპვა უნდა, მაგრამ ვერ მოეწონება“ - შესწიოდა დედას და იმუქრებოდა სულ წაყვლი. ერთ დღეს დედას და გაიქცა კიდევ სახ-ლიდან. მღვს დაბარუნეს რეპეტიცი-ებზე, აი სპექტაკლზე კი გაუტკა, გაუტ-კა და გაუტკა, ისე გაუტკა რომ მძა-კულისებთან ემხდა - ტეს-დაუწი-ლი, მაყურებლის ტამით და ხარხარი-თა გადაღებული იპოლიტე არც ტემპს უწყევდა, არც ღამეას, მძა რომ მუქა-რანე გადავიდა მეგვეგვეგვი, იპოლი-ტემ სცენიდან მოუშურა - არ გამო-ვლდა რას მიხამ? არ გამოვლდა და რას მიხამ?

ენობისათვის: იპოლიტე გვარად ვეინია იყო, ყ-ს ხ-თი შეცვლა და ზეინად ქვეცა დიდი ანთამე შესთა-ვაზა, იპოლიტეც დათანხმდა - „არაფე-რი დამავდება, ერთი ოხერია ორივე“.

ტრავადის როლებს არც დიდი ანთამე აძლევდა ქუთაისში, იპოლიტე კი არ ისვენებდა, ერთი ტრავადული როლი რა გავიცნავთ ჩემთვისო.

ახლა თქვენ წარმოიდგინეთ, რა ექ-ნებოდა რომ, ვთქვით, ოიდა პოსის ან ჰამლეტის როლი მიუცათ იპოლიტეს-თვის. დაბაბთ ფანტანია და ინარჩუნ-



დაბლა იმ მუშებს ესროლა, მისი კორ-პუსის წინ რომ მშენებლობაზე მუშა-ობდნენ. თავზარდაცემულ მშენებლები „ბავშვს“ ეცნენ - „ბავშვი“ ანტუნაე-ლი - იპოლიტემ მუშებს ხულოტილი-ანი, ღვინით სავსე ტიკი გააღუგო.

მუშა რომ კარგად ეთამაშა ერთ-ერთ ფილმში, ელმავალმშენებელ ქარ-ხანაში დაიწყო საორული, სადაც ერთი მუშა მტისმტეხად დაუშეგობრდა, ისე რომ ყოველდღე დაეწვივდა ხოლმე სურფაზე, ვალიზანებულმა იპოლიტემ ცოლს კვერცხი მოხარშოვინა და წა-იღო, თან ერთი უმი კვერცხი გააყო-ლა. უმი მუშას მისცა, მოხარშული თევით აიღო და იტკიცა შუღლში. მუშამ იპოლიტეს მიხამა და გოვლი-მოვლი სახეზე...

პანაშვილებზე და დანკამაღებზეც სიცილით ეგებებოდნენ და ამიტომ იყო სიკვდილის წინ რომ იხვეწებო-და, წინ სურათს ხე გაიტანით, ამ ერ-თხელ მაინც გამაცილეთ ცრემლითო...

ჯერტყვი ჯიბრანთა გეგმით გარტყვი შტატებში

306 გლანაა?!



ამ ფოტოზე აღბეჭდილი ეს კეთილად მომდომარე საბჭოთა მილიციელი სულაც არ არის მილიციელი. მილიციის უფროსი გვარამია თენგიზ ჩანტლაძის ერთ-ერთი საუკეთესო როლი იყო. მაშინ, როცა საბჭოთა მილიცია პატივისცემას აღარ იმსახურებდა, მან სიკეთით აავსო თავისი პერსონაჟი, არც ტენდენციურობა დაუკარგა, არც საქმისადმი სუბიექტური დამოკიდებულება, არც საქართველოს ულამაზესი კუთხის - სამხრეთის წარმომადგენლისათვის დამახასიათებელი მერგული იუმორი დაივიწყებია. ამიტომაც განსაკუთრებული შეფასება საქართველოში მილიციის უფროსი გვარამია. ამ მინიატურას დღემდე აქვს უიდეისი ძალა, გაგახალისოს.

გასწოვით, როგორ მოვეყვანე ოთხ წესრიგის დამრღვევ სტუდენტს განყოფილებაში? როგორ ეუბნებიან, ესენი ოპერის წინ ღრიალებდნენ და ძილს უფრთხობდნენ პატიოსან საზოგადოებას... ეს ვინ თქვათ, - იკითხა მილიციის უფროსმა გვარამიამ... ვინ და ზემდედა ვამასპიშვით...
...ვამასპიშვით სძენა არა აქვს... ვამასპიშვითის აზრით, თუ სიმღერა სულოვნობაა, ცეკვა ბანდოცხში იქნება, ბიჭო! - ამბობს თენგიზ ჩანტლაძის პირობა და მაყურებელი უკლამანდ იცინის. მისი ყველა სიტყვა ფრთხილ ფრაზებზე დადილია თბილისში: „შუა-

მეჩენი პაჩალოში, ან მეჩენიას ჩინი იყვით ყავა ზეზაით, თვალს ჩააჭენებას!

როგორც ერთი ჩემი მეგობარი იტყვის: მსოფლიო ორ ნაწილად იყოფა - გურულები და ნაწილად იყოფა - „ხილო გურია არა წილი გეროსისა არს, არამედ ქართლოსისა“.

ამიტომაც გურია პარადოქსების მხარეა, თუ პარადოქსული.

ამაზე კვებით.

გურია ნამდვილად არის ლამაზი. გურია არანაშუად ღარბია. შეიძლება იმით, რომ წარუმატებელი ექსპერიმენტების „საკუთრის“ პოლიტიკა: იზაბელა (ცნობილი ადვოკატი), აფანა, ტუნგი და ფრანგული მსხალა, სოფელ მერიის სამხედრო ქალაქი, შევეკითების დაბორატორიები და ათასი წამოწყებული და ვერასრულები საქმე.

ამის გამო გურულებს ხშირად აბრალებენ, რომ ნაქარბი ვადრეგებულების და მოქმედების ხალხია, სახელეებს ვადრეგებულებს ამყალიბ... და ისინი მართლაც არიან.

გურულები ხშირად წუწუნებენ, რომ ამხელა ნიჭის ბატონი ხალხია და განეკუთვნება შურს მათი - არასოდეს უმართლებთ და ისინი მართლაც არიან.

გურულებს უყვართ შრომა - ერთი თონხედავთ გადამკვეთი გლეხი, ჩემს თვალწინ სასიკვდილო სარეცელზე, სრულიად უგონოდ იქნევდა ხელს - თითქოს თონხინდა.

მაგრამ გურია არანაშუად ღარბია. გურიის მთა და ბარი განსხვავდება, მე მათ სუბი უკნობ, რადგან ორივემ მიცხვრია. ჩემთვის მთას აწვლილი, შუაღმრთელი გაბოლილი კედლების და თხის კურკლის სუბი აქვს, ბარს - ოდნავ მოშალი მანდარინის, ერთნახად არაყის და სკოლის მერხის.

გურიაში არის ნილიანი ბახმაროც და მავნებელი კვიზანი ურეკაც, ვახანა ბაგიც და ციხურსიანი შრომა (ზუსტად ასეთ ფრაზებს წააწყვედით თინხორციანი წლები „საბიჭო ალბომში“, ვთქვით მხვავის სახელით - „შევახე ოქრის ქვეყანა“).

ანუ გურია მდიდარია.

რა ამის პასუხია და მოუხედავდ კრიმინალისა, გურიაში ტირილი უფრო უყვართ, ანუ დატრება. ხოლო დაკრძალვის რიტუალში ნადვილად არის კარნაჯულიობის მიმხიდევილი სიჭარბე. ხშირად ვსლებივარ ვირი-

სუფალს ერთი სოფლიდან მეორეში და მინახავს ქალების საოცარი მეტამორფოზა - საწებლის რეცეპტიდან მოქმედებულად მოქმედებაზე გადასვლა. ყველაზე საინტერესო ის არის, რომ ორივე მდგომარეობა (საწებელი და ვაი-ვაიში) ჩემთვის არანაშუად ბუნებრივია. სწორედ ეს არის გურულიობის პარადოქსი.

გურულები გულწრფელები არიან მაშინ, როცა თავგანწირვით გაძალეზენ ღვინოს და პურ-მარისს, ლამის დანას გაბეჭდენ ყელზე, რომ რაც უნდა გაქარბებოდეს, ქვიფი ვახანდი და მამინაც, როცა უკვე წასულ სტუმარს ზედმეტ ჭამა-სმისა და ნამტანი გვაინამდე დარჩენის გამო ღამტავენ. (ადვილად, დღისი და მოქმედების ერთიანობა დაეცვლება).

გურულიები არიან როცა „ქვეყნის დამცველ მეგობრებს“ წველიან და როცა მისი „გურული წარმოშობით“ ამყავთ.

და ასე შემდეგ.

* * *

„რაფერ ხარ? როის ჩამოი? როის მიხვდა?“ ეს კითხვები ერთ მოლიანობად, სხაპასუხებით დაისმის



და მათი ირბი დატვირთვა დღემდე და მინდა ამოვიცნო.

გურიაში კეთილი ხალხი ცხოვრობს. გურულებს (აღბოთ როგორც ყველა ქართველს) ზღა არ უყვართ, ანუ არასდროს უყურებენ მას, როგორც სხვა საზღვაო ქვეყნის შვილები. რაღაც გაუცნობიერებელი მიზეზების გამო, ნაპირს სულ რაღაც სამიოდ კილომეტრით დამოშორებული სოფლიდან ისეთივე მოწონებით მიღან საბანოდ, როგორც ვთქვით კახეთიდან ჩამოსული სტუმრები, ფრაზა „ზღვაზე მივედივარ“ ამ ოქრის ცხოვრებისთვის ზუსტად ერთნაირი მნიშვნელობის მატარებელია.

კარგად მახსოვს საბჭოთა დროს ვგზობ პოპულარული დღეობის ავტობუსს (ენგაფი „სალარის ბატი“), რომელიც თითქმის ყველა ეზოში იდგა, როგორ დაწინებენ დატრებს და გადააკეთებს ე.წ. თურქულ ლუქებს - მეტონა ვინე ახლოობის სიცოცხლის ემშვიდობებოდნენ.

ასევე დიდი სიძიმბილი დატვირთვა ნაყარბი (რომელიც ოფისსაც წინააღობო იყო), თხისი გაშენების (ეუბნებენ კეთის არც თუ წარმატებული დარგის შემდეგ).

გურიაში დღემოთ თავისებურად სწამთ. პირველს ისე სწავდა თქვენ, მამაშვიტური გურაფრით შეამჩნევს.

გურულების საუბრითი ოქრის სიტყვათა თუ მოკრავ (წაკრავ, გამოკრავ) ყურს, კმაყოფილი უნდა დარჩენილი. სოფელ ლიხაურში, ძველ კლუბში საქართველოში ერთ-ერთი პირველი დისკოთეკა გაშრობეს.

ბევრ გურულს საწერ მაგონებ ამერიკის დროს აქვს გადაყვანილი. სოფელ ლიხაურში, კრახიბის საღვურის მოედანზე სტალინის შობამეგობარი დღეები დგას.

გურულებს ვჭირბი ყველის ჭამა უყვართ.

თვალის ჩააჭენება:

გურია „სიცოცხლის საძოვსლოა“, რაც, არ თქმა უნდა, ნიშნავს: „გურიაში რა გინდობდა, თუ სიკვდილი არ გინდობდა“.

800გზი კეკელიძე

მობილურმა დარგმა...

- გამარჯობა ნანო, ოტია ვარ. - შემომხსმა კარგად ნაცნობი, მონატრებული ხმა. - უუ, ბატონო ოტია, როგორ პრძანდებით! - წამოვიძახე ვახარებულმა, პარადოქსურად გულში გამალებით დავიწყე საბიძგო სიტყვების შერწყვა, რომ თავი შემართოვინა, თუ რატომ ვერ მოვახერხებ ადრე-ხანს მისი მონახულება.
- რაფრა ვიქნები აბეგნის ხელში! - თავისებურად შემომბოძია, - აღარ მინდა ამიტომ ზოთ დარჩენა და ქე მივიდეთ იქნე, რა ქვიანა, ქვეით... - რას ბრძანებთ, ბატონო ოტია? ამა წელი სუცხა...

ხისტორია:

- მარა, იქნე რი ვარევი პრობლემა!
- რა პრობლემა? - დავიბენი.
- ა, ელამარიკე ახლა ამას! - შემომბოძია მწერალად და...

უცხე, ულამაზესი ბანი დასკვება:

- გიზო ვარ, კაკაურიძე!
- ... სახტად დარჩენილი, კახანს დავცქეროდი ჩემს მობილურს.

ნათქმის: „ვემლო ბაღაშვილს“, „ანზორ ხერხაძეს“... ჩემი საზოგადოების შედარებით იქნებ უწინ, მაგრამ საინტერესო უამრავ სახეს. გარდასახვაც ამას ჰქვია!

ყველაზე პოპულარული, გემშიარტად მსატრერულ დონეზე კანზოგალებული კი - მანაც ოტია იოსელიანია. არა აქვს მნიშვნელობა, სცენაზე მდგომ გიზოს სვანური ქული ეხურება და ხელში ყალიბი ეჭირება, თუ უბრალოდ შეიკვლის სამტყველო ფესტ-მიმას. - ეს ხმა, სასაუბრო ტონი და თეთი ტექსტის შინაარსი ნამდვილად ოტიას წარმოსახავს, ჩემს ცოცხალ კლასიკოსს! ოტიას თქმა კი იმდენად მოგებინა სცენაზე, რომ ამ ბოლო დროს სხეგმაც „ვადალაქორიუს“ გი-

ვითიან ბატონი ოტიას შეფასება როგორია?

- ჩემი დღეიანი-დღისი გამოვა მალე (ღიზინამდე მისული საქმე), მს ჰქვია

როგატი ოტია“ მეღაპარაკებოდა ტელეფონში.

- სხვებისთვისაც გამოკეთება მსგავსი სხვა დროს. ერთხელ დავუკრე გოგი ქეთიარამეს ქაფიანობის ხმით. პირველ აპრილს არიან ესენი დამაბნელებელი და (გიზო ახლა საქაფიანობის ხმით განმარტობს თხრობას): „გილოცო, ჩემო სავარდო კაკო, ჩემო ვივარო კაკო!“ - კაი, ბიჭო, ვერ არ მოსულა პირველი აპრილი, - მაჩერებ ვივარო. „მერე მე მივდივარ გადაღებაზე და ამბობთ ვირეკავ ადრე, შენ შერიმეგობრის ჩემი თაი!“ - სად ხარ, სვამ კიდევ? - კითხულობს ვივარო, „ზურა“ განავლობს: „ახლა მე იმნარი კაცს დაგვამარაკებ, რომელიც იქნება შენთვის სასიყვარულო, სასიხარულო და გასაფრთხილებელი. მიდი, გოგი, მოუსმინე!“ (და გიზომ ხმა სასწრაფოდ შეიცვალა): „გამარჯობა, გიორგი, არამი ვარ, ზონინაშვილი, ამდღიდან. ხო ხარ კარგად, ა?“ გაკვირდა დიდი პაუზა და... ოხ, გიზოთა კაკაურიძე, შენ მო... აბრაშამ დავლუპა ახლა, მაგაზე რი ვადდი, თორემ მარილა ქაფიანიძე შეგირეო.

ახლანან განმეორებით გამოიცა გიზო კაკაურიძის „ოქრული ესკიზები“. ამ წიგნში მისი მემორუალი ჩანაწერები და ლირიკული ლექსებიცაა შესული. მკითხველს შესაძლებლობა ეძლევა, უფრო ღრმად ჩაისწავლოს ცნობილი ოქრების, რესპონდენტის დამსახურებული არტისტის ცხოვრებაში და ადამიანის, რომ „ოქრის ავთიაქარს“ დიმილისა და მსხველმტვერის იქით - სევდა და ტკივილიც თავსაყრდა აქვს. ეს კი ქვეყანას, საზოგადოებას, დღევანდელ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ სატკივარს უკავშირდება.

- გიზო, რა გითხრა ამ წიგნზე ბატონმა ოტიამ?
- ოტიას ჩემი წიგნი რომ ვაჩუქე, თქვა: იმდენი მამა, იმდენი, რო წიგნის გამოშვება დიუქიყო. მერე რაღაცეები წაიკითხა და, რას გეტყვი, იცოდა?
- შენ ახლა რაგარც მიკროფონთან ტატყაობ, ხო, ე გკუა კი ვინმართან

- კუკურია იმისთანა ღვინო მიტანა გასვენებაში, ნასკები ოუწკა ხალხს ტულეფონში.
- ბიჭიკას ცოლმა სამშობალოში სამი დღის განმავლობაში 300 ლარი წარმოაგო. ბოლოს ბიჭიკამ ასმამა: ცუცა, შენ მაქნე სეკას ზვარ თამაში!
- ბოკიკას ისე ჩქარა მარბენინებდნენ საფიქსიის სასაფლაოზე (ქელხში ექსპრეზიად), ბოკიკა წამოხტა და კუკურის რუქებს ჩაეკიდა: რას შობით, თქვე მოხელადლებო, არ გადამაგებო!
- (ოტიას რეპორტუარიდან) ხონის ტელეფონა აცხადებს ტიტრებში: ვუბისწყლად მცხვრებენ ინდიკო ზვადგიანს დაკარგა ძობისა, სახელად ფაჩიტო. მთვენილი დაჯილოდვება ზოთი წველა ყველი.
- ჩინელები იმდენი არიენ, იმდენი, ასი მილიონი დღამიწიდან გადაკვენილა.
- გასვენებაში მოხუცი კაცი დღვინოს ასხამდა, პარკისონის დაავადება ქინდა და ხან ჭიქა გატყა, ხან ღვინო დაატყა და ლობიოში ჩაასხა. ბიჭიკამ უთხრა: მომეცი, ბაბუა, მა ვრავიკა აგე! ღვინოს მე დავასხამ და შენ სალათას მარილი მოავაგო.
- ქუთაისში ისეთი ვიწრო პადიეხლებია, მიცვალეული პოდრუშკით წაგვყავს.
- ბიჭიკას სიღვრის გასვენებაში იმდენი ხალხი მოვიდა, მკვდრის დამატება დატვირდათ.

გიზო ყველა: ქუთაისში რომ ჩამოვვლით, გუდარ კოკლაძემ „მეტროში“ დავგაპტივა მე და გიზო დეკლავა. გავიკვირდა, ქუთაისში „მეტრო“ სად არის-ოქო. წამოდი ჩემთან და წავეყვიანა სარდაფში, სადაც „ბოკიკაზე“ მყავდა, შერალი ხორცი, მწვანილი და ლეკაში იდო და პირდაპირ ბოთლით იყო დაღვეა.

- ესაა, გუდარია, „მეტრო“?
- ესაა „მეტრო“, აბა თბილისის „მეტრო“, „მეტრო“?

თბილისის „მეტროში“ რომ ჩახვალ, ათ წუთში ამოხვალ ზემოთ და ქუთაისის „მეტროში“ რომ ჩახვალ, შუაღამემდე ვერ ამოხვალ. აბა, გავიკვირვოს! - ასე დაიწყო ჩემი ქუთაისური ნათლობა „მეტროში“.



ეს თითქმის 40 წლის წინ იყო, როცა რეჟისორმა ოური კაკულიამ თეატრალური ინსტიტუტის მეთიხე კურსის მეთე სემესტრიდან ქუთაისში წამოიყვანა გიზოც და მისი ვეკუფიც. იმ დავუიყვარ „ქუთაისური ნათლობა“ კი უკვალდ არ ჩაუვლია: ხონელი ბიჭი „თხემით ტერაფამდე“ ქუთაისელი ვახდა და ისეთ კონსერვატულ ქართულ ქალაქში, რომლის რწული მკვიდრნიც გამომდებელი ამაციბენ თავიანთი ძირძველი წარმომადგენლობით, სულ იოლად დამკვიდრა „კოლორტის“ სტატუსი. ახლა, როცა პირდაპირი სატელევიზიო ჩართვებია, ან ქუთაისთან დაკავშირებული სუფეტები კთდება, იმერეთის დედაქალაქის საზოგადოების სახელით ხშირად სწორედ გიზო გამოიყვით. ის კიდევ რა საღამოებია, ან რა სურვილი, რომელთაც გიზო კაკაურიძის ფრთხიანი გამონათქვამები და ოქრის არ ამჩვენებს!

ბაზილიკაზე თუ ტრანსპორტში, მალახიგისა თუ ქუჩებში - სად არ ისმის გიზო კაკაურიძის და მისი ბორბლებზე შემდგარი თეატრის - „მხიარული მატარებლის“ ჩანაწერები. ადამიანებს თან მოჰყვებათ კონცერტებს და საღამოებზე ძილბეული შობამეგობლებიციც და ცილობენ, გიზოს ხმით გაიმეორებ:

- ბუტუტა, ადუქი, ბიჭო, შედი ვჯახში და დაბარე.
- არა, დედა გამეც კარგად, ისედაც ტანჯული ჩემს მიწას მე ვტილობს ვერ მივაყვებ.
- კი კიდევ.
- ბიჭიკა, როის დეიწყება კაი ცხოვრება?
- დაავადდება 10-15 წელი.
- თხუთმეტი წლის მერე, შე ჩემ-

ნია, ბიბლიიდან სარჩევი იწყება.

- * * *

გიზო კაკაურიძემ ცნობილი ადამიანების არაერთი პაროდა შექმნა სცენაზე. იმპროვიზაციით თუ წინასწარ მოხაზული შტრისებით, მას უპრობლემოდ შეუძლია თავისი პერსონაჟის არათუ ხასიათის ჩვენება, არამედ - ხმისა და დიქციის უწყვილმანხე ნიუანსების წარმოჩენაც კი. ამას ზედ ემატება მსახიობის მერე კარგად მიგნული მხარაული თემაც ... და ასარჩარებული მსმენელი განცვივრებით მისჩერებია გიზო კაკაურიძის პატივსუბი ჩანახლებული რეკლამების წარმოთხატარაქეს. „აკაკი ხორავას“, „ერისი მანავალაძეს“, „არაკლი აბაშიძეს“, „ვიოგი გვეგვიკორს“, „ზურაბ ქვიანიძეს“, „ვალირიან მიხანდარს“, „ნოდარ

„ოქრის“ აქვს სხვადასხვა ფერი, რომელსაც უნდა მივინო. მაგალითად, თუ გულანგილებულია „ოტია“ მიიღებს ასეთ სახეს (გიზო გამოიმეტყველებას სწრაფად იცვლის და მწერლის ჩანახლებული რეკლამების წარმოთხატარაქეს). ახლა შესედე, ვასვენებაში რას გვეყენება (გიზო მიცვალეულის და-კვიგი გვეგვიკორს“, „ზურაბ ქვიანიძეს“ ხალხთან მდგომი ოტიას პოზას მი-

„ოქრის“ აქვს ავთიაქი“. ჰოდა, აქ არის ასეთი ეპიზოდი: მე სცენაზე ოტიას იმიტაციას ვუკეთებ, თვითონ კი ზის და მისმენს.

„მისი ოტიას“ ხან ოტიას „იკვირს“, ხან - მე. ოტიას გამოიმეტყველებასზე მის რეპლიკებზე ხვდება, როგორ აჯახებს იგი სცენაზე მდგომ საკუთარ „ორეულს“. ამ დროს მსაყრებელი იცინის, რომ იტყვიან, ბუირდება - თან სცენიდან მიღებული შობამეგობლებით, თან ოტიას იქ... ოტიას ინტელექტუალური კაცია, უადრესად გვიკინია. მან იცის, რომ ჩემს ნამუშევარში ჩაგდება მისდამი განუზომელი სიყვარული, სითბო, ადამიანური დამოკიდებულება.

- ვალირი, მაღანა კარგად გამოგადის მისი იმიტაცი. თავად რომ არ გეთქვა, ვერც კი შევაძწი, რომ „ხუ-

და ისე გაქ გადმოტანილი, თვარა, შენ რომ მწერლობა დევეწყო, დევეყსებოდა თვალები იმ წუთშიო.

ამასობაში კი ერთ უბრალო რეკულში ახალ-ახალი შტრისები ემატება გიზოს სცენაზე გამოსატან ოქრის:

- ახალგაზრდაობაში მუშენობდნენ: გიზო, რა კაი ბიჭი ხარი, ახლა მეუბნებიან: რა კაი კონსტუმი გაცვიყო.
- ბიჭიკას მამა იმნარი მამინებია, ტუფუფები არ უხდება. თვითონ ბიჭიკა იმნარი გამზდარია, იმნარი - ერთი ტველზე დაფიცება და დეიბირდება.
- კუკურია ბერამეს ცილი ბერი-ძე ყავს და მერიკია ყოველდღე გაიამის: მე ჩემს კუკურის ერთი ასოს გულისთვის ვაყვებიო.

კარგა ხანია, ბესაურული ხუტუპა ბიჭი ქუთაისის საზოგადოების პოპულარულ სახელ იქცა. კარგა ხანია, ჩასწვდა უქართულის ქალაქის თუმბის და სევდას, მის თვალწინ წვიდნენ იმეყენად დიდი ქუთაისური ოქრისი, კაი-კაციისა და სიყვარულის გრანდები, ამიტომაცაა, ლექსებსა და ჩანაწერებში ისე რომ ენატრება: „ბაქიკას როზონი და პეკო ბიჭის ჩაცნება, მარკონის ტკაცანი და რესტორანში ჩაკვლება, გუდარია კოკლაძის იმერეთში ჩამიბრება... არაისფერი ალიონი, ხელთახალი აღტკინება, მუხის ჩრდილი, ჩამჭვრიტესთან, ხარბადის აკივლება... ლომკაცების დიდი მადლი, მერე ძლიერ მოთენება, გახაფუნულზე მოხასთან მოწაშეთის მოყვრება... ხუხას გუფარფაშება და ლთკას ხანჯლის თავყვრები, ბიძინი და ბიძინიის ჩანაწერი შავიფონი...“

როგორც თორამ მამფორიასდემი მიძენილ ამ ლექსში წერს, „ჩემმა დილმ წასულბები ერთ გიზოთი კაიქვია“.

გიზო კაკაურიძის ოქრის-ტული პალიტრის ყველა ფერი მის უსაყვარლეს ქალაქს გეუთენის. „ქუთაისის მეტროში“ ჩასული, დღემდე ვერ ამოხულა იქიდან.

P.S. გიზოს თავს ვადახდენილი ამბავი: თბილისში ინსტიტორმა ვაკაური და არ უშვებს. ამ დროს მდიის ჩერად და პირველს უნებდა: გოუმი, ბიჭო, ვეი, ვერ იცანი? - კოლორტად შემობრია ქუთაისში.

ნანული ცხმედიანო

ქუთაისის «მებრეო» ჩასული კაცი

ნათონა

25 მარტს, პარასკევს,
საღამოს 19 საათზე



www.babajana.com
www.gogaggg.com

ბილეთების შეძენა
ბრუკლინში:
718-781-6945
347-528-0037

საინფორმაციო
მხარდაჭერა:
მამული

ენა ჩხენოჯა

მამული
წარმომადგენელი



მამული

MAMULI WWW.MAMULI.COM
P.O. Box 13121, mamuliusa@gmail.com
Jersey City, NJ 07303 347-724-0770

საქართველოში „მამულს“ წარმოადგენს
საგარეო ურთიერთობების სამსახური „საგარეო-დასავალი“
ლაშა ნაღარაიშვილის კატრინაყით

რედაქტორ-გამომცემელი
მანუჩარ კატახიძე

EDITOR & PUBLISHER
MANUCHAR KATCHAKHIDZE

გაზეთი ხელმოწერილია დასაბეჭდად 2011 წლის 28 თებერვალს, აღმოსავლეთ აშერიკის დროით დილის 6 საათზე. შემდეგი ნომერი გამოვა 25 მარტს.